

SZENT LÁSZLÓ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

6133. Jászszentlászló

Kossuth u. 8

Intézmény OM azonosítója: 202117	Készítette: Csuri Ferencné
-------------------------------------	-------------------------------

Legitimációs eljárások

.....határozatszámom elfogadta Nevelőtestület nevében	Véleménynyilvánítók: Szülői Szervezet nevében
.....határozatszámom Intézményvezető jóváhagyta Ph. Egyetértését nyilvánító Fenntartó, működtető nevében	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2016. február 01-től, módosítás 2019. 02. 01 - től	

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ.....	4
1.1 Pedagógiai Program jogszabályi háttere	5
2. INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA.....	7
2.1. Helyzetelemzés	8
..... <i>Hiba! A könyvjelző nem létezik.</i>	
3. ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP, PEDAGÓGUSKÉP.....	9
3.1 Óvodakép	9
3.2 Gyermekkép	10
3.2.1. Kiemelt nevelési cél.....	10
3.2. 2 Alapelvek, nevelési elvek.....	10
3.2. 3 Iskolakezdésre alkalmas gyermek	12
3.3 Pedagóguskép	13
3.4 Megvalósítás Személyi feltételei	14
3.5 Megvalósítás tárgyi feltételei	17
3. 6 Szervezési Működési rend	17
3.6. 1 Nyitvatartási idő	18
3.6. 2 Csoportok szervezése	19
3.6. 3 Napirend	20
3.6. 4 Hetirend	20
4. NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM RENDSZERE, TARTALMA.....	21
4.1 Néphagyomány - ápolás	222
4. 2 Népszokások	23
4.3 Néphagyomány - ápolás és környezet védelem kapcsolata	23
4.4 A néphagyomány megjelenése az egyes tevékenységi formákban	23
4.5 Jeles napok feldolgozása az óvodai nevelésben	24
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPFELADATAI	31
5.1 Esztétikai nevelés	31
5.2. Egészségnevelés egészséges életmódra nevelés, egészségmegőrzés, - óvás.....	321
5.3 Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	38
5.4 Gyermekvédelem, integráció	43
5.5. Az iskolába való átmenet	47
5.6 Mérés - értékelés, gyermeki fejlődés nyomon követése	47
5.4. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció	49
5.6. Értelmi nevelés.....	555
6. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI	58
6.1. Játék.....	58
6.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás /Játékba épített tanulás/.....	63
6.2.1 Környezet tevékeny megismerése és mennyiségi, formai összefüggéseinek megismerése.....	68

6.2.2. Verselés, mesélés, dramatikus játék.....	74
6.2.3. Ének-zene, énekes játék és gyermektánc.....	78
6.2.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	80
6.2.5. Mozgás, testedzés, testi nevelés	84
6.3. Munkára nevelés.....	88
7. SPECIÁLIS TEVÉKENYSÉGEK, SZOLGÁLTATÁSOK	91
7.1. Speciális tevékenységek.....	91
7.2. Speciális szolgáltatások	91
8. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZRE	92
8.1. Óvoda – család	92
8.2. Óvoda – iskola.....	93
8.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai	93
9. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK DOKUMENTÁCIÓI	96
Dokumentáció, határidős feladatok	96
10. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	104

1. BEVEZETŐ

Társadalmunkban és közoktatási rendszerünkben nagy változások történtek. Átalakultak az intézmények struktúrái, melyek az emberek mindennapi életének reformjához, az emberi kapcsolatok gyökeres átalakulásához vezettek.

A hazai óvodai neveléstörténet is magával hozta a változtatások szükségességét.

A Kormány 137/1996. /VIII. 28./ Kormányrendelettel –1996. szeptember elsejei – hatállyal kiadta az „Óvodai nevelés országos alap programját. Ennek elvei alapján helyi programot dolgoztunk ki és 1999.09. 01 hatállyal a **„Néphagyományőrző és Környezetvédő”** helyi program bevezetésre került.

A helyi programot, a változásoknak, a helyi igények és gyakorlati megvalósításoknak megfelelően aktualizáltuk, módosítottuk.

A programunk értékállóságát mutatja:

- Az Országos Néphagyomány éltető Óvodák Egyesülete **„Mester Óvoda”** kitüntetést adományozta óvodánknak
- Zöld óvoda, Kultúr Kincses óvoda elismerések
- **Nevelést segítő programfüzeteink** jelentek meg, amelyek iránt jelentős számban érdeklődnek más intézmények pedagógusai
- **Nemzetközi kapcsolatok** építésére is szert tettünk – folyamatosan részt veszünk és részt vesznek programokon a Temesvári Hosszabbított utcai óvoda pedagógusai /magyar, román/, valamint a Vajdasági Óvodapedagógusok Egyesületének tagjaival. A székelyudvarhelyi Kipi-Kopi óvodával ápolunk kapcsolatot.

1.1 Jogsabályi háttér

Az Országos Óvodai Irányelvek többször is módosításra kerültek. Jelen módosítást a 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alap - programjáról szóló rendelet értelmében végezzük el.

- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és módosításai a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 22/2015. (IV. 21.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról;
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról;
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rend. a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról;
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról;
- az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendeletet módosító 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet;
- 30/2012 (IX.28.) EMMI - rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- A 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól;
- 15/2013. (II. 26.) EMMI - rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről;

- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 26/1997. (IX.3.) NM. rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet „...az egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrő vizsgálatok igazolásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Helyi rendeletek és belső szabályzatok

2. Az Intézmény bemutatása

Az Intézmény hivatalos elnevezése:

Szent László Óvoda és Bölcsőde

Intézmény székhelye, címe:

6133 Jászszentlászló Kossuth utca 8. sz.

OM azonosító: 202117

Alapító okirat száma, kelte:

46/1994. 03. 30.

9/2004. 02. 17. (Módosítás)

7/2004. 02. 17. (Módosítás)

104/2011 Módosítás

67/2013 Módosítás

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személyként működő, helyi önkormányzat költségvetési szerve.

Az intézmény képviseletére jogosultak: Az intézményt az intézményvezető képviseli

Intézmény működési köre: Jászszentlászló, Móricgát

Fenntartó szerv neve:

Jászszentlászló – Móricgát Községi Önkormányzatok Intézmény Társulás

2. 1 Helyzetelemzés:

Az óvodát 1947 - ben nyitották meg egy csoporttal, majd igény szerint fokozatosan került bővítésre. Jászszentlászlói székhelyen 5 csoport üzemelt, majd 1993 – 2003 – ig Móricgáton is üzemelt 1 csoport. Móricgáton a gyermek létszám csökkenése miatt megszüntettük a csoportot 2003. 08. 31-el. A szülők megsegítése, a hátrányos és halmozottan hátrányokkal küzdő családok megsegítése érdekében 1 bölcsődei csoportot nyitottunk 2004-ben. 2004-től 4 óvodai csoporttal és 1 bölcsődei csoporttal üzemelünk. Az intézményt Jászszentlászló - Móricgát községek intézménytársulás formájában tartják fenn.

Az intézményünk többcélú közoktatási intézményként működik.

Szakfeladataink

851 01 – 1 óvodai nevelés

889 10 – 1 bölcsődei nevelés

Bölcsődei csoportok száma: 1

Óvodai csoportok száma: 4

Az óvodai férőhelyek száma (m²) szerinti számolás alapján 89 fő. Engedélyezett bölcsődei férőhelyek száma 10, maximum 12 fő.

Szervezetileg tekintve közös egységben, de mindkét intézmény típus külön - külön az országos irányelvekre épülő önálló szakmai program alapján dolgozik.

Mindkét intézmény egység, figyelembe veszi függetlenül a gyermek életkorától és intézmény típusától a gyermekek egyéni szükségleteit és családjuk jellegzetességeit, ezáltal biztosítva esélyt a sajátos nevelési igényű gyermekeknek és a legnehezebb körülmények között élő gyermekek fejlődésének is. Mindkét intézmény típusnak elsődleges feladata a differenciált bánásmód gyakorlata mind a gyermekek, mind a családok vonatkozásában.

A két falu összlakossága kb. 3500 fő. A lakosság 40% - a külterületen, tanyán él.

A faluban és a tanyán élő szülők egy része eljár más településre dolgozni, nagy része állattartással és növénytermesztéssel foglalkozik. A szülők fáradhatatlanul dolgoznak, hogy a család megélhetését biztosítani tudják. A gyerekek nevelésére jut a legkevesebb idő. A családi nevelés egyik hiányossága az, hogy a családok kevés időt tudnak együtt tölteni. A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, s fent említettek miatt éppen ez csorbul leginkább.

Azt gondolnánk, hogy a falusi gyerekek számára nem újdonság az állatok, növények ismerete, gondozása, a természet szeretete, védelme. Felméréseink szerint kevés gyermekeink ilyen irányú ismerete, s ami még elszomorítóbb, "torz" tapasztalataik vannak a környezettel, az étellel kapcsolatban. Mind a makro-, mind a mikrokörnyezetet ezeknek, a gyerekekre gyakorolt hatását vizsgálva az a megállapításunk, hogy a családi nevelésben hiányosságok tapasztalhatók.

Felnőtt társadalomtól, a tömegkommunikációs eszközökből a gyermekeink negatív viselkedési mintát kapnak. Mivel az óvodáskor a személyiségfejlődés szempontjából nagyon fontos életszakasz, az alapokat itt kell lerakni, a hátrányokat csökkenteni.

Az ősi népies elemekhez visszanyúlva a nevelésnek egy igen jó lehetősége fedezhető fel. Ezek az elemek emberiek, szocialitással dúsítottak, az egyén közösségen belüli fejlődését nagyon jól szolgálják. E közben értéket, élményt, ismeretet is kap, s ez épp neki való, fejlődését segíti.

3. ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

3.1 AZ ÓVODAKÉP

Mottónk: " A múltunk a jelenünk, a jövőnk!"

A gyermeki fejlődésbe vetett hittel, az egyéni különbségek figyelembe vételével, a "magyarság tudat" megalapozása, és környezettudatos magatartás alakítása.

Nevelési programunkkal olyan értékeket kívánunk megteremteni, amelyben mindenki jól érzi magát, ezáltal aktív részese annak megvalósításának. Az óvodánk funkcióját csak akkor töltheti be, ha alaphangulata élményszerű.

Néphagyomány ápoló és a környezetvédelmet kiemelten kezelő óvodaként építünk a természeti értékekre, hagyományokra, és átörökítjük azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi és lelki világába.

Óvodánk a gyermekek személyiségének fejlődését, differenciált fejlesztését nagy hangsúlyt helyezve a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítését, testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítését, az esélyegyenlőség megteremtését a néphagyomány ápolás és a természetóvás sokszínű eszközeivel igyekszik megvalósítani. A néphagyományőrzést nem külön témaként értelmezzük, hanem az óvodai nevelés komplex részeként beépítjük ünnepeinkbe, hétköznapijainkba. Óvodánk törekszik a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedési formák és magatartásmódok kialakítására, a helyi adottságok, lehetőségek feltárásával a környezettudatos életmód megalapozására.

3.2 GYERMEKKÉP

Minden gyermekkor egyszeri és megismételhetetlen, tehát a gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy megkapják a legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődjenek, amely egyéni szükségleteikhez igazodik.

Derűs, kiegyensúlyozott légkörben az egyéni különbségek figyelembevételével, olyan személyiségfejlesztés, amelyek a gyermek érzelmein át a néphagyományok, a természet és az ember szeretetére, tiszteletére nevel.

3.2.1. Kiemelt nevelési cél

A családi nevelést kiegészítve és segítve, olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, szociálisan, befogadó, környezethez kötődő, nyitott, érdeklődő, együttműködő, testi-lelki harmónia jellemzi. Kompetenciaérzés kialakítása és fenntartása, az iskolára való átmenet zökkenőmentessé tétele.

3.2. 2 Alapelvek, nevelési elvek

- nyugodt, biztonságot nyújtó inspiráló, **szeretetteljes légkör** megteremtése, amelyben a szabad játék elsődlegessége a fontos,
- az óvodáskorú gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, olyan folyamatos, élményszerű napirend, feltételrendszer mellett, hogy a gyermekeknek minden nap pozitív élményt adjon az óvoda,
- az aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása, kielégítése, kreativitás előtérbe helyezése
- tiszteletben tartani a gyermekek egyéniségét, adottságait, érdeklődéseit,
- segíteni személyiségük természetes, egészséges fejlődését,
- **az óvodai nevelésünket a komplexitás hatja át** - minden szoros összefüggésben áll,
- a gyermeket érzelmein keresztül nevelni környezettudatos magatartásra, a múlt ápolására,
- mindennapjaink során a néphagyományörző és a környezetvédő jeles napokat életkori sajátosságoknak megfelelően dolgozzuk fel,
- A gyermeket önmagához képest, a tehetséget felfedezni tovább fejleszteni, a sajátos nevelést igénylő gyerekeket, fogyatékoságának megfelelő irányba kell fejleszteni

A „Néphagyományőrzésen és környezetvédelmén” keresztül, mint elnevezéséből is kitűnik, középpontba állítja, kiemelten kezeli a népi kultúra átörökítését, a környezet óvására, tiszteletére nevelést.

Nevelőközösségünk szerint egy magyar óvoda legfőbb értékének a "magyarságát" kell tekinteni. Ennek értékeivel, hagyományaival, kultúrájával kell megismertetni a gyermekeket. Az a gyermek, aki az óvodában - mind külsőségeiben, mind tartalmában - olyan élményeket élhet át, amelyek szülőföldjéhez, az Őt körülvevő környezethez kötik, egy életre szóló örökséget kap.

"A népi kultúrák hordozzák az emberi műveltség alaprétegét - azt a minden időben használható, a túléléshez nélkülözhetetlen tudásanyagot - amivel önálló módon, a természettel összhangban, szükségleteinket kielégíthetjük, és harmonikus környezetet teremthetünk..."

(Tarján Gábor)

3. 2. 3 Az iskolakezdéshez szükséges alkalmasság, állapot

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

<u>1./ Biológiai alkalmasság terén</u>	<u>2./ Érzelmi akaratí élet terén</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Ép és érett idegrendszer - ép érzékszervek - fejlett test /csont és izomrendszer fejlettsége/ - élettani teherbírás - mozgásfejlettség / mozgáskoordináció összerendezettsége, egyensúlyérzék, motoros képességek, téri tájékozódás nagymozgással, oldaliság / - cselekvés szintjén, kialakult összerendezett finommozgás (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) 	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő önuralom - kiegyensúlyozott érzelmi élet - képes elviselni, hogy nem mindig éri sikerélmény - tudatos koncentrált szándékos figyelem (10-15'), kitartás ez értelmi - alakuló feladattudat - alakuló szándékos emlékezet

3./ <u>Értelmi fejlettség terén</u>	4./ <u>Szociális érettség terén</u>
<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő ismeretek - érdeklődés, kíváncsiság, érett gondolkodás tud tulajdonságokat elkülöníteni, - képes fejlettségétől függően mennyiséget észlelni - feladatértés megfelelő - jó emlékezet, melyet már nem csak az érzelem irányít - probléma-megoldási készség, lényeglátás - analóg gondolkodási készség - <i>értelmi képesség kongnitív szféra:</i> gondolkodási ismeretek: fogalomismeret, tájékozottság, összehasonlítás-megkülönböztetés, következtetés, analízis, szintézis, számfogalom, téri időbeli viszonyok, <i>érzékszervi szféra:</i> testséma ismeret, hallás érzékelés, látásérzékelés, tapintásérzékelés, koordinációs működés (kéz, láb, szem), kinezetikus érzékelés, keresztcsatornák működése, téri irányok, relációk, időérzékelés 	<p>Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tágabb gyermekközösséghez tud alkalmazkodni, illeszkedni - igényli a közösséget - elfogadja és betartja a szabályokat - az életkorának megfelelő az önállósága, önkiszolgálása - az életkorának megfelelő feladattudat, feladattartás, munka-érettség - értékek elfogadása - megfelelő magatartás - empatikus közeledés a másik felé - a felnőttek irányításának elfogadása - tapasztalat a vezető és a vezetett szerepekről - megbízatások elfogadása - az életkornak megfelelő erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, alkalmazkodás
<p>5./ Beszédfejlettség terén</p> <p>Nyelvhasználat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alakilag, tartalmilag megfelelő - általánosan tájékozott (családtagok, lakcím, napszak, évszak, hét napjai), - helyhatározók, névutók, mesénél a 	

<p>mondatok tartalmilag kapcsolódjanak egymáshoz,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ok-okozati összefüggések, időrendi kifejezések - tiszta beszéd, nyelvtani alkalmazás szintje - megfelelő szókincs, jó kifejezőképesség - összefüggő folyamatos beszéd <p>verbális kommunikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszédértés <p>nyelvi kifejezőképesség</p>	
<p>Az óvoda- iskola átmenet iskolára való alkalmassá tétel, az itt jelölt képességfajták szerinti fejlesztés képezheti óvodánkban az óvoda – iskola átmenet alapját.</p>	

3.3 PEDAGÓGUSKÉP

A nevelőmunka kulcsszereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára, éppen ezért a pedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A „ma és a holnap pedagógusaival” szemben támasztott elvárásokat: szakértelem, pedagógiai tudás, technológiai kompetencia, szervezeti-együttműködési készség, rugalmasság, mobilitás és nyitottság. A pedagógus-életpályamodell szerepének bevezetése, új elvárásoknak való megfeleléssel kapcsolatos törvényi, jogszabályi változásokkal a pedagógusok előmeneteli rendszerében nyolc kompetenciaterület jelöl meg:

Pedagógus kompetenciák:

- 1. Szakmai feladatok, szaktudományos módszertani tudás**
- 2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése, és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók**
- 3. A tanulás támogatása**

4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység,
6. Pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

3. 4 Megvalósítás személyi feltételei

A személyi feltételeket a Köznevelési törvény 2 és 3 sz. melléklete szabályozza és a munkabért az állam finanszírozza.

Csoportok száma	Óvónő	Dajka	Egyéb nevelést segítő
Óvodai csoport 4	8 fő <u>Ebből:</u> 1 fő Óvodavezető 1 fő vez. Helyettes	4 fő	3 csop-ként + 1 dajka és 1 ped.asszisztens
Bölcsődei csoport 1	2 fő kisgyermeknevelő – gondozó	-	0,5
	8 + 2	4	2,5

Munkaidő:

Óvónők : kötelező órája 32 óra / 40 óra/

Kisgyermeknevelő- gondozó Köt. óra 35 óra /40 óra/

Vezető óvónő: kötelező órája 10 foglalkozási óra

Vezető helyettes óvónő: kötelező órája 24 óra

Egyéb kedvezmény: Munkaközösség vezetőt heti 1 óraszámcsökkentés illeti meg.

Nevelést közvetlenül segítőik:

Munkakör	Fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Dajka	4 fő
Karbantartó	1 fő 4 órás = 0.50
Összesen:	5, 5 fő

A testület képzettsége:

Munkakör	Végzettség
Óvodapedagógus 8 fő	Óvónői főiskolai és felsőfokú szakképzettséggel rendelkezik Ebből: Óvónői és tanítói diplomával rendelkezik. Csecsemő és gyermekgondozó Óvodamenedzser Közoktatás vezetői képesítéssel Fejlesztő pedagógus Népi Kismester képzettséget szerzett. Szaktanácsadói képzettség TSMT mozgás fejlesztő Gyakornok
Pedagógiai asszisztens	
1 fő	középiskolai végzettség
Nevelést segítőik	
Dajka ebből	
3 fő	Dajkai szakképesítéssel rendelkezik
1 fő	Gyermekefelügyelő

A képzettségek munkakompetenciája:

- Fejlesztő pedagógus:

A Nevelési Tanácsadó és a Tanulási képességet vizsgáló által fejlesztésre javasolt gyermekekkel egyéni és mikro csoportos foglalkozást tart heti 3 órában.

- Tartásjavító korrekció

Heti egy alkalommal, preventív és korrekciós torna minden héten 1 alkalommal.

- Kismester óvónők:

A csoportok belső életében, illetve játszóházi foglalkozásokon ismertetik meg a gyermekekkel, szülőkkel, óvónőkkel a különböző népi kismester technikákat.

A testület képzettségére vonatkozó tervek:

További nevelést segítő szakképzettségek megszerzését tervezzük:

A testület továbbképzési teljesítését nézve a jelen stabil állomány teljesítette a kötelezettségét. A Köznevelési törvény értelmében a pedagógusok életkorát tekintve 4 fő már nem kötelezhető továbbképzésre.

Folyamatban lévő szakvizsgák: 1 főnél

Folyamatban lévő diploma: 1 főnél

Tervezett képesítés: A jelenleg 1 fő, a gyakornokot szeretnénk, ha minél hamarabb fejlesztő pedagógiai szakvizsgát tenne.

Jelenleg problémát okoz, hogy továbbképzésre külön központi normatívát már nem kapunk, de a 120 credit pontot 7 évente teljesíteni kell.

A különböző népi kismesterségek tanfolyamain való részvétel, a néprajz elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítása, az újonnan belépő kollegáknak kötelező.

Aki e program szerint kíván dolgozni, annak ez elengedhetetlenül fontos.

Az innovatív törekvések jelen vannak a testületben. Ezért a továbbképzéseken rendszeresen részt veszünk. Kistérségi szakmai munkaközösségeknek, önképzésünk érdekében tagjai vagyunk.

Házi továbbképzésekkel, bemutatókkal segítjük egymás munkáját munkaközösség keretében.

A program megvalósulásának fontos feltétele, hogy szellemiségét, tartalmát mindenki magáénak érezze.

A nevelést közvetlenül segítő személyzet felkészítése az óvodavezető és a helyettes feladata.

A program maradéktalan végrehajtásának másik fontos feltétele a megfelelő számú személyzet biztosítása.

3.5 Megvalósítás tárgyi feltételei, eszközrendszere

Az óvoda két épületben működik.

A telephelyünkön a nagy épület régi építésű, de jól felújított. A nagy épületben a csoportszobákat tágas folyosó és közösségi tér veszi körül, amely öltözőnek és étkezőnek egyaránt használható. Az ünnepeinken, közös rendezvényre ezt a folyosót és az új közösségi teret használjuk. A WC – k, a mosdó felújítása megtörtént, amely komfortos, szép lett.

A csoportszobák mérete különböző, két csoportszoba csak szükségcsoport szoba, mivel egyik 16 gyermek a másik 23 gyermek fogadására alkalmas.

Tornaszoba: kihasználtságát tekintve többfunkciójú. Most már „Sószobaként” is funkcionál. A csoportok napi beosztással, váltva veszik igénybe tornázásra és terápiás céllal.

A kis épület a bölcsődei és a kiscsoport csoportszobái tágasak, a folyosók, öltözők picik. Ebből adódik, hogy a csoportszobák vegyes használatúak, itt tornáznak, étkeznek, pihennek a gyerekek.

Az udvarok, teret adnak a játékhoz, a hagyományápoláshoz, a környezetvédelem tevékenységeihez. 2009-ben jelentősen gazdagodott az udvar adta lehetőség, felajánlással létrehoztunk 1 közlekedési parkot, valamint egy szánkózó dombot. Az udvarrészeket az EU szabványnak megfelelő játékokkal rendeztük be. Egészségi céllal az udvarunkat újra füvesítettük és automata locsoló berendezés biztosítja a locsolást.

Szakmai könyvtár: tudatosan válogattuk és válogatjuk a szakmai könyveket, amelyek segítik a program megvalósulását, felkészülésünket és a gyermekekkel való foglalkozást.

A program céljához rendelt eszközrendszer:

Az intézmény testülete 1993 óta a "néphagyomány őrzés" útját követve, tudatosan fejlesztette az eszközállományt. Ezek egy részét a költségvetésből, a többit pályázatok, szponzorok, mecénások, egyéb rendezvények bevételeiből fedezték.

Játékeszközök: a játékbútorok minden csoportban megfelelő szinten vannak, elhelyezésük gyermekek számára hozzáférhető.

IKT eszközöket pályázati összegekből, szponzori felajánlásokból vásároltunk (TV, videó és DVD lejátszók, magnók, számítógépek, projektor, videokamerák).

A tornaeszközöket, mozgásfejlesztő eszközöket pályázati összegekből újítottuk fel.

A csoportszobák esztétikumának növelését, a gondozáshoz, étkezéshez szükséges eszközöket költségvetési pénzből fedezték. Jelenleg a programunk megvalósításához minden eszköz, tárgy rendelkezésre áll.

Az alább felsoroltak szerint folyamatosan, fokozatosan szeretnénk tovább javítani, szépíteni feltételeinket, szépíteni környezetünket.

További tárgyi fejlesztési terv:

- bölcsődei pályázat megvalósítása
- udvari játékkészlet bővítése, minősített EU szabványnak megfelelően
- az elhasznált eszközök folyamatos cseréje
- az épületek közötti járdák felújítása
- sófalak kialakítása a kis és bölcsődei csoportban
- vasalógép beszerzése
- linóleum csere a nagy folyosón

A felsorolt elképzeléseket pályázati, szponzori, mecénási, különböző rendezvények bevételeiből és a költségvetés terhére kívánjuk megvalósítani

3.6 Szervezési és Működési Rend

3.6.1 Nyitvatartási idő

Az óvoda a helyi igényeknek megfelelően határozta meg nyitvatartási idejét.

Reggel 6.45 – től - du.17 óráig tart nyitva.

3.6.2 Csoportok szervezése

A csoportok szervezését illetően elsősorban **homogén összetételű** csoportokban valósítjuk meg a nevelést.

A csoportok szervezési módját, az életkori gyermeklétszám, és a nevelőtestület határozza meg.

Ez a program megvalósítható **osztott, részben osztott vagy osztatlan csoportban**.

3.6.3 Napirend

A napirend folyamatos. A napirend **rugalmasságával** tág kibontakozási lehetőséget biztosít a gyermekeknek és az óvónőknek egyaránt.

A gyermekek napirend tevékenységeit egész napos játék keretében szervezzük meg.

Ajánlat Napirend készítésre

Időtartam	TEVÉKENYSÉG
6.45– 10.30 J Á T É K	SZABAD JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Személyes percek / egyéni / Folyamatos reggelizés, tisztálkodás Játékba integrált egyéni és mikro - csoportos fejlesztések - Rajz- mintázás- kézimunka / FOLYAMATOS/ - Ének – zenei készségek fejlesztése - Környezetben élmények: kísérletezés, tevékenykedtetés, tapasztalatok rendszerezése - Vers – mese – dramatikus játékok - „Mozgás délelőtt”, Mindennapos testnevelés - rakodás, teremrendezés, gyümölcs-előkészítés, születésnapok
10.30 – 12.00 J Á T É K	LEVEGŐZÉS (1,5 óra), JÁTÉK A SZABADBAN /csoportonként folyamatos/ - Séták, kirándulások, megfigyelések, tapasztalatszerzés - Népies mozgásos játékok - Mozgás fejlesztés
11.30 – 13.00	- Gondozási teendők - Ebéd
13.00 – 14.20	PIHENÉS (mese, altató, dúdolás, zene, simogatás) - speciális foglalkozások / óvónői vezetéssel/
15.00 – 17.00 J	- Frissítő torna - Testápolás

Á	- Uzsonna
T	- SZABAD JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN
É K	- speciális foglalkozások / óvónői vezetéssel/

3.6. 4 Heti rend

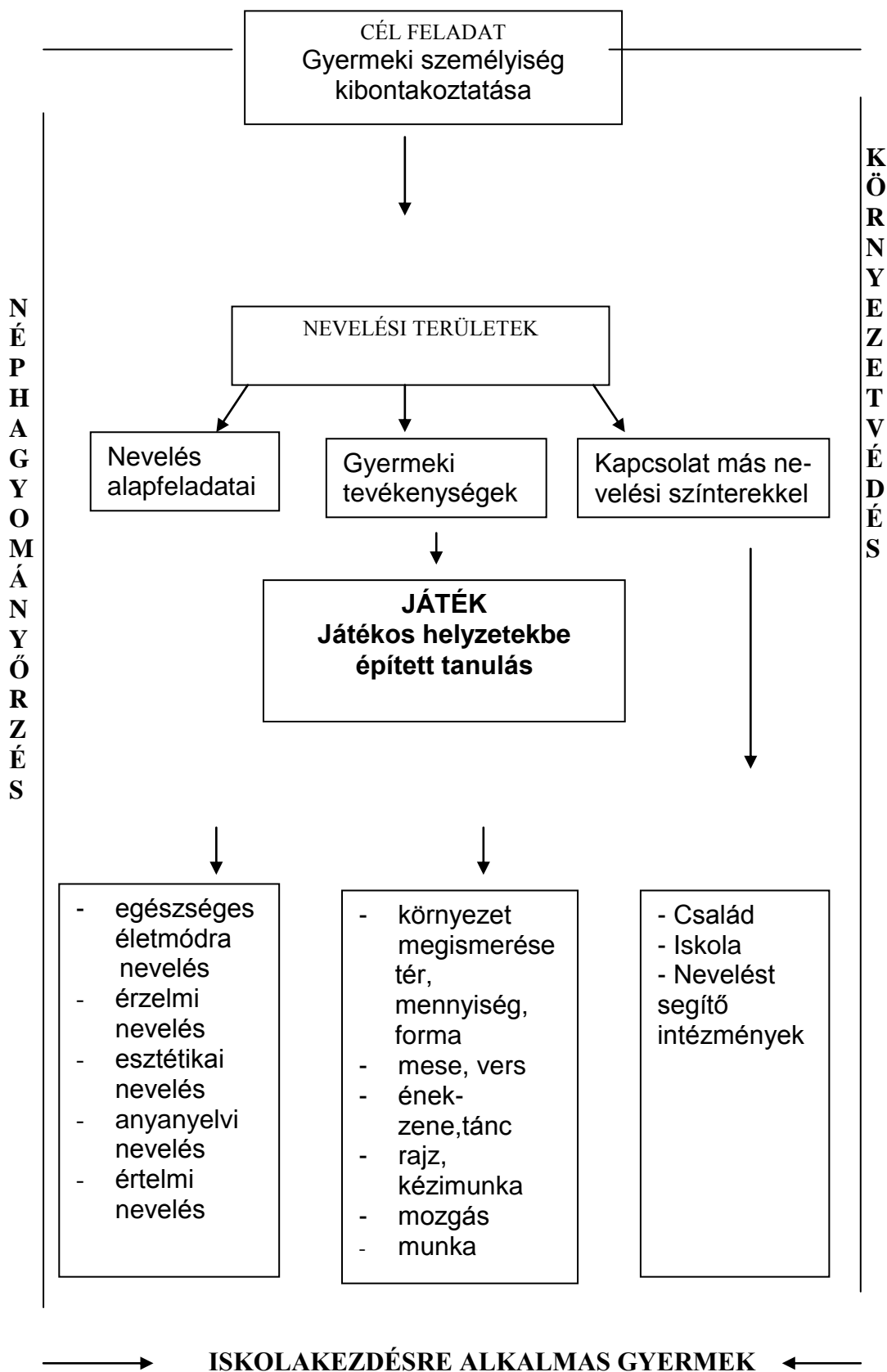
Heti rendet az adott csoportok óvónői döntenek el. Játékokra helyezve a fő hangsúlyt a megismerő, fejlesztő tevékenységekben előnyben részesül a komplexitás, projekt módszer. A testnevelés foglalkozás „mozgás délelőttben „valósul meg. A sportudvar, tornaterem használat, gyümölcs napok, születésnapok rendjét a csoportos óvónőknek egyeztetni kell tanév elején

Ajánlat heti rend készítéshez

HETI REND	Mozgás délelőtt,	Ének, zene, tánc Mindennapos testnevelés	Pagoda rendje	Sportudvar, közl. park	Gyümölcsnap	Születésnap	Mosdózás rendje
Kisépület	Saját termükben tornáznak	Saját termükben történik	Bölcsőde 10.00 – 10.30 Kiscsoport 9.15 – 10.00	Saját mosdó	Csoportos óvónők egyeztetése alapján	Csoportos óvónők egyeztetése alapján	Saját mosdó
Nagy épület	Csoportos óvónők egyeztetése alapján a tornaszobában	Csoportos óvónők egyeztetése alapján a tornaszobában, közösségi térben	Középső 10.30 – 11.30 Nagy 1 11.00 – 11.40 Nagy 2 11.30 – 12.00	Csoportos óvónők egyeztetése alapján	Csoportos óvónők egyeztetése alapján	Csoportos óvónők egyeztetése alapján	Csoportos óvónők egyeztetése alapján a közös mosdóban

4. Néphagyományőrző és Környezetvédő Pedagógiai Program Rendszere, tartalma

A PROGRAM RENDSZERE

Cél:

A múlt, a természet feltárása, éltetése, óvása. A környezet és a haza iránti szeretet érzésének megalapozása, magyarságtudat erősítése, értékeink megbecsülése.

Feladat:

A népi hagyományok gazdag tárházából a gyerekek korának megfelelő számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválasztása, és a nevelés folyamatába történő beillesztése, feldolgozása..

Olyan élmény nyújtás, hogy a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát felkeltsük és maradandóvá váljon.

4.1 Néphagyományőrző Környezetvédő Program Tartalma

4.1.1 Néphagyomány - őrzés

E programban az óvónők feladatuknak tekintik a néphagyományőrzést, a népi kultúrák átörökítését. A nevelésben mindazon értékek beépítése ajánlott, amelyek a gyermek életkori sajátosságainak megfelelőek. Az óvoda természetes közege, szerves része a néphagyomány - őrzés. A mai modern világba kell beépíteni a népi kultúrát úgy, hogy a gyermekek megtalálják benne a szépséget, örömet és a követendőt.

Ehhez az óvónőnek bizonyos ismeretekre kell szert tenni a népszokások, a népdalok, népmesék, népi kismesterségek területén.

4.1.2 Népszokások:

Közösségi magatartás, és cselekvési mód. Olyan viselkedési mód, amelynek a közösség tagjai alávetik magukat. Egyszerre illetlen, művészet, színjáték, stb.

A kultúra hagyományozódásának spontán formája, amelyben a nép ünnepei és hétköznapijai lejátszódnak.

Programunkban a népszokásokon keresztül megérettetjük a gyermekekkel az összetartozás érzését, a közös vidámság örömét, gyakoroljuk, gyakoroltatjuk a viselkedés és az illem szabályait. A népszokások többsége a naptári évhez, természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a munkához, az emberi élet fordulópontjaihoz valamint egyházi ünnepekhez fűződik.

4.1.3 Néphagyomány - őrzés és környezet védelem kapcsolata

A környezetünkkel, a világ dolgaival, a múlttal, a jelennel természetes egységükben ismerkedjenek meg a gyermekek, hiszen szervesen összekapcsolódik a kettő.

Az ember állandó részese volt - és ma is az - a természetnek.

Az ember és a környezet kölcsönhatásban állnak, egymástól függ a létezésük. Nekünk, ún. "homo sapienseknek" jutott az a kiváltságos jog, hogy tudatosan alakítsuk, formáljuk a környezetünket. A régmúltban az emberek ezt felismerték, hiszen ettől függött a mindennapi megélhetésük. Az urbanizáció, a technika gyors fejlődése következtében ez feledésbe merült. Építettünk, de környezetünket romboltuk.

A mi óvodánk felvállalta, hogy gyermekeinket arra neveljük, hogy a múlt és a természet értékeit megóvják. A kisgyermekkorban szerzett élmények meghatározóak a későbbiekben. A természeti és társadalmi környezet megismertetése, a gyermeki világkép formálása úgy lehetséges, ha a gyermek aktív, tevékeny részese a tapasztalatszerzésnek, ha ismereteit gyakorolhatja, alkalmazhatja. A mindennapok során, séták, határkerülések alkalmával gyűjtünk, figyelünk, kísérletezünk, tapasztalatokat szerzünk

4.1.4 A néphagyomány megjelenése az egyes tevékenységi formákban

- Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc mondókák, ringatók, énekes gyermekjátékok, hangszeres népzene, népies gyermektánc, zenehallgatás/ népi hangszereken, népdal/

- Verselés, mesélés, dramatikus játékok: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, találós kérdések, névcsőfolók.

- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: népi játékok, szövés, fonás, gyöngyözés, agyagozás, mézeskalácssütés, csuhézés, batikolás.

- Környezet tevékeny megismerése, tér, mennyiség, forma: népi jóslások, időjóslások, jeles napok, hiedelmek.

- Mozgás, mozgásos játék: küzdőjátékok, ügyességi- és versenyjátékok, sportjátékok.

A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok a néphagyományokban szorosan összetartoznak.

Programunk megvalósításának mottója:

*" Kerek egy ég alatt, kerek egy istenfa
Kerek istenfának szép tízenkét ága,
Szép tízenkét ágnak ötvenkét virága,
háromszázhatvanöt levele.*

Mindenki ismeri és mindenki látja

Mégsem tudja senki, hogy mi is ez a fa."

(népköltés)

Az évkörös rendezési elv nagyon jó eligazodást, tematikusságot nyújt a tervezéshez.

Az "évkörben" történő csoportosítás is többféleképpen történik.

Hagyományőrző munkánk során havonként számba vesszük a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napokat, naptári ünnepeket, népszokásokat.

Az említett napokhoz kapcsoljuk a megfigyeléseket, tapasztalat- és ismeretszerzési tevékenységeinket.

A hagyományőrző cselekvési formákat a folyamatos napirendben, hetirendben, komplexen, játékba ágyazottan tervezzük és szervezzük.

A gyermekek a hagyományokhoz való kötődést együttesen átélhetik, önmaguk számára újrat teremthetik.

A hagyományőrző szellemben nevelkedett gyermek alkotó kölcsönhatásban él a természettel, megismeri az alkotás örömeit, a múlt értékeit, esztétikai érzéke, közösségi érzése fejlettebb lesz, elfogadóbb. Ami a mai világban nagy érték.

4.1. 5 Jeles napok feldolgozása az óvodai nevelésben

A jeles napok feldolgozását három nagy csoportba soroljuk:

I. Néphagyományőrzés jeles napjai, témái:

A néphagyományőrzés jeles napjait még további két részre osztjuk.

1.1 "Dolgos hétköznapiak" jeles napjai, témái:

Hétköznapi jeles napjai	Néphagyományos jelentése,tartalma	Kapcsolódó téma	Kapcsolható „ős „elem
Kisasszony napja	Költöző madarak útnak indulása	Költöző madarak	Levegő
Mihály napja	Gazdasági évforduló	állattartás, állatok	Föld
Ferenc napja	Őszi vetések kezdete	határkerülés, őszi termések	Föld
Gál napja	Halászat, horgászat befejező napja	Vizi állatok	Víz
Mindenszentek	Halottakra emlékezés	Családtagjai, gyertyaöntés	Föld

Márton napja	Lúdvágások kezdete	házi szárnyasok	Levegő
Erzsébet,Katalin	Időjósló, fonózások kezdete	Időjárás megfigyelés, fonók beindítása	Víz
András napja –	Disznóvágások kezdete, advent kezdete	háziállatok, hasznosságai	Tűz
Borbála	Lányok pártfogója, jóslások	tavaszi a télben	Tűz
Ambrus napja -	Méhészek védőszentje	Karácsonyi mézes sütések	Levegő
Balázs napja -	Torokgyógyító védőszent	Balázsolás	Levegő
Mátyás napja	Időjárás jósló	Téli csapadékok	Víz
Gyertyaszentelő	időjósló	Téli időjárás megfigyelés	Tűz
Bálint napja	Tyúkültető nap	házi szárnyasok	Tűz
Gergely napja	Szent Gergely tanító	Iskolába hívogató	Föld
Sándor, József, Benedek	Időjósló	Tavaszi kezdete	Levegő
Szent György napja	Szabadban történő legeltetés kezdete	Ismerkedés a háziállatokkal	Föld
Flórián napja -	Tűzoltók védője	A tűz hasznossága, károssága	Tűz
Fagyos szentek	Időjárás jósló	Tavaszi időjárás megfigyelése	Föld
Márk napja -	Gabonák védőszentje	Tavaszi vetések megfigyelése, határkerülések	Föld
Margit napja	Fűkaszálás kezdete	Séta a nyári rétre, gyógynövények megfigyelése	Föld
Péter,Pál napja	Aratás kezdő napja	Szalmagyűjtés, nyári	Föld

		munkák megfigyelése	
Nagyboldog asszony	Aratók védő szentje	Ismerkedés gabonafélékkel, mi, miért fontos	Föld

Dolgos hétköznapi jeles tevékenységei	Néphagyomány szerinti tartalom	Óvodai megvalósítás	Kapcsolható „ Ős” elem
Szüretelés	Őszi munkák	Különböző gyümölcsök, termékek szüretelése, must készítés folyamata	Föld
Kukoricafosztás	Közös fosztások, fosztóbálák	Ismerkedés a termékekkel	Föld
Tollfosztás	Kacsa, liba tolltépése	Tollak gyűjtése, tollfűzés	Levegő
Fonózás	Asszonyok téli elfoglaltsága	Szövőkereteken szövések gyakorlása, énekelgetés, dramatikus játék a fiúkkal	Tűz

II. Ünnepléssel párosuló jeles napok, ünneplés módjai:

Ünnepléssel párosuló jeles nap	Néphagyományi jelentése	Ünneplés módja	Kapcsolható „Ős” elem
Dömötörözés	Állatok számadása	Számadójáték,	Föld

		juhászbál, játszóház	
Szüret	Szüretelés végének megünneplése	Szüreti bál rendezése	Föld
Advent	Szent lélek eljövele	Karácsonyi készülődés	Tűz
Lucázás	Gonoszűző nap	Jókívánságok küldése, párjósítás	Tűz
Miklós	Adakozás védőszentje	Adakozás napja	Föld
Karácsony	Jézuska születése	Karácsonyi ünnepség, Betlehemezés	Tűz
Vízkereszt	Három királyjárás	Karácsonyfa bontás, újévi jókívánságok	Víz
Farsang, farsangfarka	Maskarázás, vigadalom	Játszóház, Farsangi bál	Tűz
Március 15	Nemzeti ünnep, szabadság	Katonás játékok,	Tűz
Kiszézés,villőzés	Kiszeajtás, villőzés	Télűzés - tavaszvárás	Levegő
Húsvét	Megtisztulás ünnepe	Locsolkodás	Víz
Komázás	Komatál küldés	Testvércsoportok látogatása	Tűz
Májális	Májfa állítás, kitáncolás	Májusfa állítás	Levegő
Vásár	Falvak jelentős árukereskedése	Mesterségek, foglalkozások	Föld
Gyermeknap		Kirándulások	Föld,Tűz
Anyák napja	Nincs néphagyományos tartalma, napja	Gyermekek köszöntik az édesanyákat	Tűz
Pünkösöd	Szent lélek eljövele	Pünkösdi király és királyné választás, pünkösödölő, vásár	Levegő
Lakodalmas	Élet fordulójának ünnepe	Lakodalmas dramatikus játékok	Tűz

Szent Iván nap	Nyár kezdete, termékenység varázslás	Szülőkkel közös tűzgyújtás szalonnasütés	Tűz
Szent László napja	Helyi ünnep, búcsú	Királyos, katonásdi és vendégváró játékok	Víz
Új kenyér ünnepe	Új kenyér ünnepe	Aratóbál	Föld

III. Környezetvédelem jeles napjai, témái:

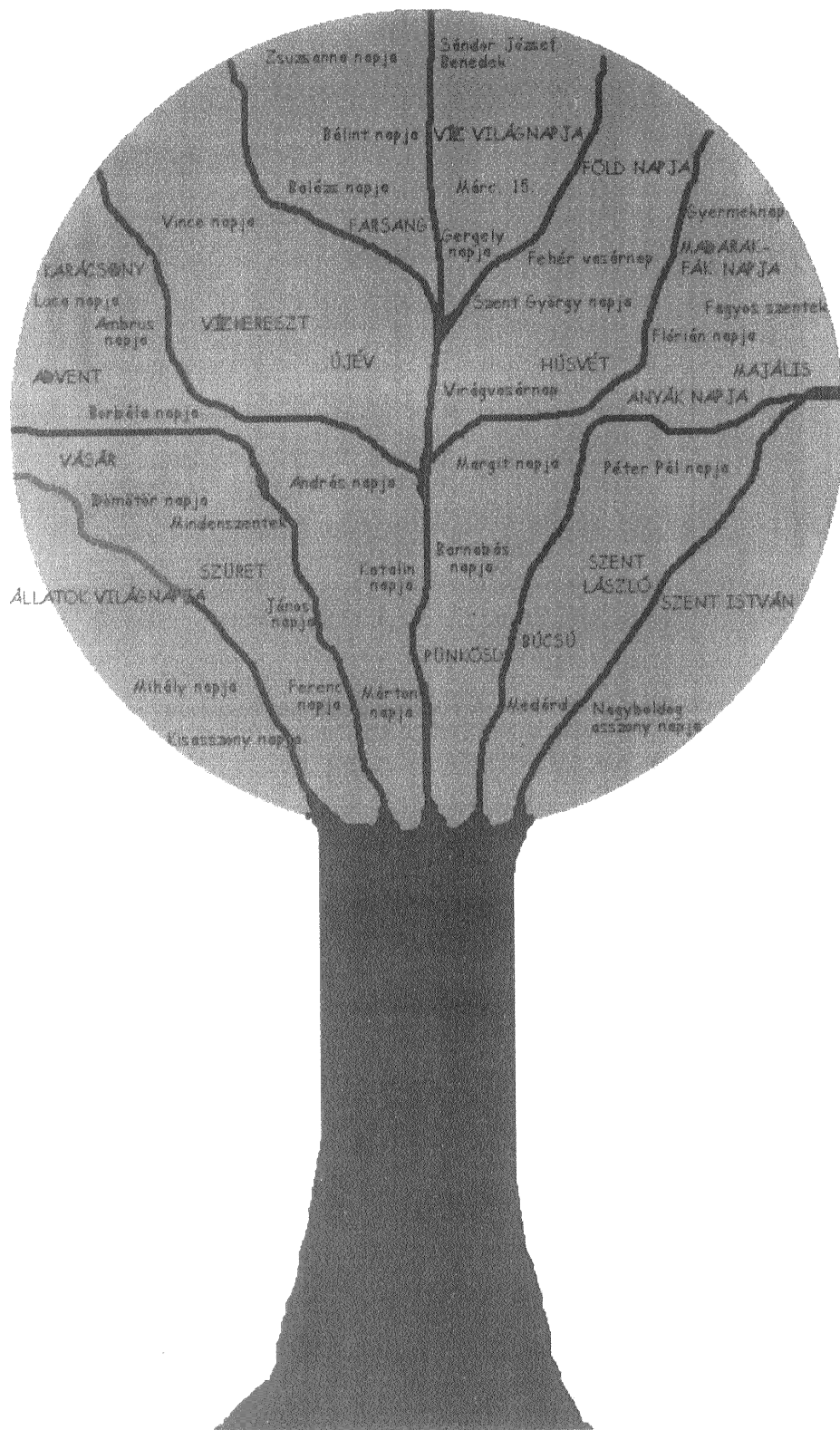
Környezetvédelem jeles napjai	Ideje	Kapcsolódó téma	Kapcsolható „Ős” elem
Állatok Világnapja	Okt. 04	állatok megfigyelése	Föld, Tűz, Víz, Levegő
Víz napja	Márc. 22	megfigyelések, kísérletezések a vízzel, talajjal,	Föld, Tűz, Víz, Levegő
Föld napja	Ápr. 10	szülőkkel közösen játsszóhelyek rendbetétele, faültetés, udvarrendezés	Föld, Tűz, Víz, Levegő
Madarak, Fák napja	Máj. 15	- erdei kirándulás,	Föld, Tűz, Víz, Levegő
Takarítási Világnap	Szept. 10	szelektív hulladékválogatás.	Föld, Tűz, Víz, Levegő

Egyéb jeles napjaink az óvodai nevelésünkben

Ünnepeléssel párosuló jeles nap	Jelentése, tartalma	Ünnepelés módja	Kapcsolható „Ős” elem
Március 15 Okt. 23.	Nemzeti ünnep, szabadság	Katonás játékok,	Tűz, Föld

Születésnapok	Egymásra figyelés, közösségformálás	Süteménykészítés, közös játék,	Tűz
Nagycsoporthoz búcsúja	Közösségformálás, egymásra figyelés	Közös játék,	-

A mellékelt ábrán az évkörös, évszakonkénti jeles napokat illusztráljuk.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPFELADATAI

Az óvodai nevelés alapfeladatai szerteágazó, egymásra épülő, és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

5.1 Esztétikai nevelés

Cél:

Komplex hatások során megláttatni, felfedeztetni, a szépet a természetben, a művészetben az életben.

Feladatok:

- esztétikus környezet biztosítása,
- rendszeres, változatos tevékenységek biztosítása.

Esztétikus környezet biztosítása

A gyermekek esztétikai nevelését azoknak a környezeti hatásoknak a rendszere biztosítja, amely körülveszi, amelyben tevékenységrendszer zajlik.

A környezetünk szépségének megteremtése fontos feladat. Néphagyományőrző, környezetvédő óvodában kiemelkedő helyet kell adni a szellemi és a tárgyi népművészetnek. Esztétikai szempontból jellemezze az óvodát, a csoportszobákat a sok növény, akvárium, élősarok, stb.

Az esztétikus környezet kialakítása az életkorhoz és a gyermekek igényeihez igazodva hosszú, kitartó, folyamatos munkát igényel.

A felnőtt dolgozók legyenek igényesek megjelenésükre, viselkedésükre.

Rendszeres, változatos tevékenységek biztosítása

Az esztétikai nevelés fontos feladata a változatos és rendszeres élménynyújtás. A rácsodálkozás, a gyönyörködtetés alkalmainak és lehetőségeinek megteremtésével, az eszközök gazdag kínálatával olyan tevékenységrendszert kell biztosítani, amely motiválja, aktivizálja, alkotásra ösztönzi a gyermekeket.

Az óvónő feladatai

- Teremtsen megfelelő érzelmi légkört, atmoszférát a kezdeményező, alkotó magatartás kialakulásához.
- A gyermekek ötletei kapjanak megerősítést, kiemelést, megvalósulásukhoz nyújtson az óvónő segítséget.
- Olyan anyagokat (irodalmi, zenei, stb.), valamint eszközöket biztosítson, amelyek elősegítik az esztétikai élmény alakulását.
- Fokozatos fejlesztéssel törekedjen az élmény és tanulás, tapasztalatszerzés és gyönyörködtetés, befogadó és cselekvő tevékenység szoros egymásba fonásával és az esztétikum iránti vonzódás kialakítására.

Várható eredmény óvodáskor végére

- kialakul az igényük az esztétikus környezet iránt, képesek maguk is létrehozni, alakítani, formálni, változtatni
- egymásra tekintettel vannak, nem zavarják társaikat esztétikai tevékenység közben,
- fogékonyak a szépre, a természetben, a társadalomban és művészeti alkotásokban,
- igényessé válnak környezetükre, étkezésükre, megjelenésükre.

5.2. Egészségnevelés egészséges életmódra nevelés, egészségmegőrzés, - óvás

Cél:

A gyermekek életkorának megfelelő életritmus, egészséges életvitel kialakítása a gyermek szomatikus és pszichoszomatikus fejlődése, óvása érdekében.

Feladatok:

Az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens, minden nevelési mozzanatban jelenlevő feladata. Az egészség a testi, fizikai, a szellemi, pszichikus, és a társas-társadalmi, szociális jólét állapota. Ránevelni a gyermekeket, hogy legfőbb értékünk az egészség. A megóvása érdekében legfontosabb feladat és cél a testi és lelki szükségletek, gondozás és mozgásigény kielégítése.

- egészséges környezet kialakítása,
- Gondozási szükségletek kielégítése az *egészség megőrzése* és betegségmegelőzés érdekében
- Pszicho-higiénés egészségvédelem:

- a gyermekek edzettségének biztosítása,
- Mozgásszervi problémák megelőzése

Egészséges óvodai környezet biztosítása:

Az óvoda épülete, csoportszobái adottak. A meglévőt úgy kell kialakítani, formálni, hogy a gyermekek életritmusának, életkori sajátosságainak megfelelő legyen.

Nagyon fontos az esztétikus, a gyermeket magával ragadó környezet biztosítása.

Az óvoda lehetőségeinek figyelembevételével az óvónő feladata a tárgyi környezet elrendezése, óvása, pótlása. Az egészséges, tiszta környezet biztosítása, a fertőtlenítés megfelelő légcsere, párologtatás, a nevelést közvetlenül segítők feladata.

A csoportszobák ne legyenek túl zsúfoltak, zavarólag hat a gyermekre, szűkíti a teret. A dekorációk, kiegészítők, a bútorok, játékeszközök a néphagyomány szellemét sugallják. A csoportszobákban különböző helyszínek, természetsarok, mesesarok, stb. jól látható, fellelhető, motiváló szimbólum legyen.

Mosdók, WC A mosdóban a gyermek jellel ellátott, elérhető magasságban elhelyezett tisztálkodási eszközeit könnyen megtalálja. Megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését. A közeljövőben a fertőzések elkerülése érdekében folyékony szappant fogunk használni.

A WC - helyiségeket választófal, függöny határolja el, fontos, hogy e szükséglet kielégítése közben ne zavarják egymást.

Öltözők, nagyfolyosó: Jellel ellátott öltözőszekrénynél öltöznék át a gyermekek, itt váltanak cipőt. Betegségek, allergiák elkerülése és a tisztaság megóvása, érdekében csak váltócipőben mehetnek be a csoportszobába.

Tornaszoba – Sószoza: Az alapterülete kicsi, ezért fontos, a jól átgondolt szervezés. A csoportok egészségmegőrzés céljából naponta látogatják. Felszerelését tekintve minden megvan, ami a foglalkozásokhoz, az erő, ügyesség fejlesztéséhez kell. A fedett teraszunk, a sportudvar, kora tavasztól késő őszig, alkalmas mind a szervezett, mind a szabad testedzéshez. Minden tanév elején, szükséges a tornaszoba, a sportudvar, és a fedett terasz használatának egyeztetése.

Udvar: Kevés óvoda rendelkezik ilyen szabadterületi adottságokkal, mint mi. A csoportok udvarrészei árnyasak, ligetesek. A gyermekek rendelkezésére állnak különböző hinták, mászóak, egyensúlyozók, homokozók, csúszdák.

A természetes anyagokból készült udvari játékok bővítését még tervezzük.

Gondozási szükségletek kielégítése az egészség megőrzése és betegségmegelőzés érdekében

A testi, lelki, szellemi egészség alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése, amelyek bensőséges gyermek – felnőtt kapcsolatot feltételeznek. Az önkiszolgáló feladatok végzése, gyakorlása közben alakul a gyermek énképe, önállósodik. A felnőttek (óvodapedagógus, dajka, szülő) gyakoroltatják e szokásokat (testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás) amelyek közben természetes módon fejlődik és fejleszthető a gyermek.

Rugalmas napirend keretében alakítjuk ki a helyes életritmust, állandóság érzetet.

A rugalmas napirend azt jelenti, hogy nincs tagoltság, várakozás, folyamatosan lépünk át az egyik tevékenységből a másikra. A napi életritmus a rendszeresen megszokott időben végzett tevékenységekből tevődik össze (étkezés, tisztálkodás, öltözködés, játék, pihenés, levegőzés), amelyek a szervezet egészséges fejlődése szempontjából a legfontosabbak.

A napi tevékenységekhez szokások, szabályok társulnak. Ezek úgy alakulnak ki, ha azt minden felnőtt azonos módon és következetesen gyakoroltatja.

Az egészséges életmód szokásainak nagy részét óvodás korban ki kell alakítani.

Az alapkövetelményeket, a gyermekekkel meg kell ismertetni, azokat következetesen és rendszeresen gyakoroltatni kell, amíg a helyes cselekvésmódok megszilárdulnak, szokássá válnak.

A gyermekek az óvodába lépésüktől kezdve, a kívánt életmód szerint éljenek, a helyes követendő magatartást lássák, tapasztalják. Ehhez kapnak pozitív példát óvónőktől, dajkáktól egyaránt.

A szokások kialakítására minden gyermeknél törekedni kell, de figyelembe kell venni, hogy a gyermekek más-más ütemben, és módon jutnak el a kívánt fokra.

Étkezés

A növekedés és a fejlődés egyik legfontosabb előfeltétele az egészséges táplálkozás. Az ételmezési Konyhával közösen törekszünk a magas cukortartalmú ételek, italok, a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére.

Az egészséges táplálkozáshoz a gyermekeknek az 5 alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell naponta fogyasztani. A gyermekeknek háromszori étkezés keretében biztosítjuk az alap élelmiszereket.

Folyamatos tízóraiztatás esetén is szükség van az étkezések közötti két és fél, háromórás időközre, hogy a gyermek gyomra a következő étkezés időpontjáig kiürülhessen.

Megismertetjük a gyerekeket a zöldségek, gyümölcsök ízével. Hetenként **gyümölcsnapot tartunk**, megismerkedünk évszakonként a zöldségekkel, gyümölcsökkel.

Beszélgetünk a tejtermékek jelentőségéről, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyamatosan folyadékot biztosítunk.

A „Nagy” épületben a folyosón, a kiscsoportban a csoportszobában történik a reggelizés, ebédelés és uzsonnázás. A dajka nénik folyamatosan segítik az önkiszolgálást. A gyermekek akaratuktól függően szakítják meg a játékot.

A fölösleges várakozás elkerülése érdekében folyamatos az ebédelés is. Középső csoporttól a naposágnál az önkéntességet helyezük előtérbe.

Feladatok:

- Fontos az esztétikus terítés és a kulturált étkezési szokások betartása.
- Az óvónők, dajkák személyes példaadással segítik a szokások kialakítását.
- A korszerű táplálkozás előtérbe helyezése (tej, zöldségfélék fogyasztása)
- Ételallergiásoknak megfelelő étel biztosítás
- A gyermekeket ösztönözzük a változatos táplálkozásra, rágás
- Minden ételféleséget megkóstoltatunk, ha nem szereti nem kényszerítjük az elfogyasztásra.
- A csoportokban heti egy alkalommal „vitaminnapot” tartunk.
- A szülők figyelmét felhívjuk az egészséges táplálkozás fontosságára.

Testápolás

Szolgálja a gyerekek tisztaságigényének, egészségügyi, egészségmegőrző szokásainak megalapozását. A testápolási szokások megalapozásához, a testápolási szerek rendeltetésszerű használatának elsajátításához szükség van az óvónő, a dajka és a gyermek közötti bensőséges kapcsolatra.

Feladatok:

- Fontos a felnőtt (Óvónő – dajka) állandó segítőkész jelenléte, a pozitív, pontos példaadás, így az elsajátítási folyamat lerövidül, ismeret bővül
- Tudatosítjuk gyermekeinkben, hogy saját egészségük érdekében váljon igényükké a kézmosás, fésülködés, körömkefe használata, fogmosás, szájöblítés, orrfújás, stb.
- Az óvoda igyekezzon tudatosítani a szülőkben is a test tisztaságának fontosságát.
- Nyári időszakban az ebédelés előtt ne csak az alapos kézmosás váljon szokássá, hanem a lábmosás, a bepiszkolódott testrészek megtisztítása is.
- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni, ellenőrizni a hajtetű előfordulását. A szülő feladata a kezelés, a tünetmentesítés.

Öltözködés

A test védelmét szolgálja, a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza, a betegségek, fertőzések megelőzését is elősegíti.

A váltócipő használata minden gyermeknek, felnőttnek kötelező. Ajánlott a tartalékruha.

A test védelme érdekében a réteges öltözködés elengedhetetlenül fontos.

A házirendben meghatározott ünnepeken az ünneplő ruha viselete kötelező.

Feladatok

- A szülők meggyőzése, hogy több rétegűen praktikusán, ízlésesen öltöztessék gyermekeiket.
- Figyeljen arra, hogy a gyerekek megfelelő cipőt hordjanak.
- Megtanítani a gyerekekkel az öltözködés megfelelő sorrendjét,
- Arra nevelni a gyerekeket, hogy ruháikat a megfelelő helyre rakják ,
- vigyázzanak ruhájuk tisztaságára
- segítségnyújtás egyéni eltéréssel történjen

Pihenés

Életkortól függően a gyerekek egy - másfél órát pihennek. A felkelés, az ébresztés folyamatos.

Első lépés a nyugodt pihenéshez, megfelelő légcseré, hőmérséklet, és a gyermekek pizsamába öltözése. A pizsama alatt csak a fehérnemű maradhat. A pihenés kezdetét a mese, az altatódal jelenti.

Feladatok

- nyugodt körülmények biztosítása a pihenéshez / mese, altatódal, zene, dúdolgatás/
- Nyugtalan gyermeket simogatással igyekezzünk lenyugtatni
- A csoportszobát alvás előtt a dajkák jól szellőztessék ki
- Fél- egyórai pihenés után tegye lehetővé az óvónő, hogy a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek felkelhessenek, és csendben tevékenykedhessenek
- A nyugodt pihenés megteremtése minden óvodai dolgozónak feladata.
- A pihenést zavaró ingerek megszüntetése, az óvónő feladata.

Pszicho-higiénés egészségvédelem:

Nagyon fontos feladat, hiszen a lelki eredetű problémák negatívan hatnak a fizikai állapotra.

Mit tehetünk ennek érdekében?

- tartózkodunk a megszégyenítéstől / pl.: bepisilés, gy. munka kritizálás, /
- lehetőség szerint alvásidőben, WC használatkor, megteremtjük a nyugalmat, csendet, az intimitást
- nem siettetjük a gyermeket alapvető tevékenységeiben
- nem terheljük túl gyermekeinket, nem erőltetjük, kényszerítjük rá akaratainkat
- meghallgatjuk a problémákat
- biztosítjuk a rendszerességet, e mellett a rugalmasságot
- igyekszünk csökkenteni a konfliktusokat
- nem tűrjük el a gyermekek közötti megkülönböztetést, agressziót

Mozgás – legfontosabb egészségvédelmi terület

Életkori sajátosságból fakadóan az óvodáskorú gyermekeknek sok mozgásra van szükségük. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében az óvónő minden nap szervezzen kocogó -, fogó- futójátékot. Teremtse meg a lehetőséget a változatos mozgásnak. Séták, kirándulások során, olyan környezetben, ahol lehetőség van, spontán és célszerű mozgás végzése (fára mászás, ugrálás, futás, gyors gyaloglás, stb.), ezeket gyakorolják, így könnyebben elsajátítják.

A tornaszoba és a felszerelések adta lehetőségekkel ne csak testnevelés foglalkozáson éljenek, hanem a gyermekek igénye szerint is. Edzési lehetőséget minden évszak nyújt, ősszel: szüretelési munkák, téli időszakban: szánkózás, csúszkálás, tavasszal: nyáron

kerékpározás, rollerezés, stb. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése, testkép fejlesztés.

Levegőzés

(lég-, nap- és vízfürdőzés)

A szabad levegőn, a tágas területen megszűnhetnek a gátlások. Minden mozgásos játékot sokkal eredményesebben lehet megszervezni az udvaron, mint a csoportszobában.

Csapadékos idő esetén a fedett terasz nyújt lehetőséget a szabad levegőn való tartózkodásra. Itt a betonos területen gyakorolhatják az ugrálós, népies játékokat.

Az udvaron való tartózkodás ideje alatt az óvónők felváltva, körforgásszerűen nyújtanak lehetőséget a változatos játékokra, így: tornaszerűen való tornázás, énekes játékok, népies gyermekjátékok stb.

Az évszaknak megfelelően a légfürdőzést napfürdőzéssel is párosítjuk. A gyermekek trikóban, rövidnadrágban, nyár folyamán fürdőruhában saraznak, pancsolnak.

A testedzésnek fontos kiegészítője a vízhez szoktatás, úszás tanítás

Kiscsoporttól sokat sarazhatnak, pancsolhatnak a gyerekek.

Nyáron az időjárásnak megfelelően tusolhatnak az udvari zuhanyzóban.

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, edzettségének biztosítása

A szervezeti kereteket, formákat (hetirend, napirend) úgy alakítjuk, hogy azok a természetes mozgásigény kielégítését, az egészséges életmód alakulását szolgálják.

Az edzettség alapjai a szervezett és szabad mozgás, a levegőzés, ezen belül (lég -, nap - és vízfürdőzés), mozgásszervi problémák javítása. A változatos mozgásigény kielégítését szolgálja az udvarunk, a közlekedési park, a szánkózó domb.

Mozgásszervi problémák javítása, prevenció

Megelőzésük, javításuk nagyon fontos feladat. Óvodába kerüléskor felmérjük a gyermekek testi adottságait, rendellenességeit. Ha súlyos rendellenességet tapasztalunk, szakemberhez tanácsoljuk a gyermeket. Ha általunk javíthatónak találjuk, akkor az erre szakképesítést szerzett óvónő külön foglalkozik a gyermekekkel. A megelőzésre pedig a tornafoglalkozásokon, déli pihenés megkezdése előtt, igyekszünk odafigyelni, pl. lábujjtorna, mezit lábazás

Az egyéb testi- és érzékszervi problémák esetében, az óvónő állandó figyelmével, és segítségével gondoskodik a korrekcióról.

Várható eredmény az óvodáskor végére

- igényessé válnak saját maguk és környezetükre
- a higiéniai szokásokat megtanulják, betartják,
- figyelmeztetik egymást a hiányosságokra,
- megtapasztalják, megismerik az energiával való takarékoság fontosságát,
- tisztán étkeznek, közben kulturáltan viselkednek,
- megfelelően használják az eszközöket,
- igényükké válik a levegőzés, a mozgás,
- önállóan, megfelelő tempóban öltöznak, ki- begombolják ruhájukat
- helyes életritmusuk kialakul
- testük, egészségük védelme tudatosodik

5.3 Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A kisgyermek érzelmi lény, s hozzá a külvilágból minden az érzelem közvetítésével jut el. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Cél:

Az együttéléshez szükséges egyéni érdekek, jártasságok, képességek formálása, amelyek által megalapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságok.

Feladatok:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör megteremtése a befogadástól az iskolába lépésig
- egyéni bánásmód alkalmazása, közösségi nevelés,
- viselkedéskultúra formálás
- az erkölcsi értékek megalapozása;

Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör megteremtése:

Az óvoda minden dolgozója szerető gondoskodással vegye körül a gyereket.

Egyéni lelki támaszt kapja meg minden gyermek.

A gyermekek jellemző sajátossága, hogy személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért fontos a biztonságot nyújtó, derűs, családi légkör megteremtése.

Az óvónő a dajka szeretete, metakommunikációja segíti a gyermek kapcsolatfelvételét, biztonságérzetét, ami a közösségi együttélés alapja.

A hagyományörző nevelés közös tevékenységei, jeles napjai, ünnepei megteremtik a közösségben való létezés örömet és igényét.

Befogadás, együttlét a mindennapokban, ünnepeken:

Az óvodakezdés első benyomásai az egész óvodai életet végigkísérik. A befogadás a legerőteljesebb légkörben történjen, hiszen ez az időszak határozza meg a gyermek érzelmi viszonyát az óvodához.

A gyermek élettere legyen barátságos, otthonos és esztétikus.

A befogadás időszakában a "testközelség" játsszon fő szerepet, pl. ölbeli ringatók, tenyérsimogatók, csiklandozók, hintáztatók, stb. A családi, derűs, meghitt légkörben fejlődik pozitívan a gyermek személyisége, érzelmi viszonya felnőttekhez és társaihoz egyaránt.

Óvodakezdés, és óvónőváltás esetén az óvónők családlátogatásokon megismerkednek a gyerekekkel, és a családdal.

A tervezett szokásokat már a „befogadás” idején az óvónők példamutatásával, segítségével, játékosan, sok-sok megerősítéssel gyakoroltatni kell az egyéni képességek, szokások, jártasságok figyelembevételével.

Egyéni bánásmód alkalmazása, közösségi nevelés:

A gyermekek fejlődési tempója, élet- és nevelési körülményei, személyiségük eltérőek, ezért egyéni bánásmóddal érhetjük el, hogy egy-egy gyermek személyisége pozitívan alakuljon, hasznos, tevékeny, elfogadó tagja legyen a közösségnek.

Jó közösségben elfogadják az egyéni különbségeket, egy-egy gyermek "másságát".

Bizalmas, jó kapcsolatban lehet a gyerekek egyéni vonásait, jellemzőit megismerni, amely az egyéni nevelés elengedhetetlen feltétele.

A megismerés eszközei, módszerei:

- családi környezet tanulmányozása - családi nevelés segítése,
- a gyermek megfigyelése tevékenység közben, valamint gyermekekhez, felnőttekhez való viszonyának felmérése,
- beszélgető, beszéltető légkör kialakítása,

- önkifejező tevékenységek (játék, mozgás, művészeti tev, munka) szervezése, gyermek megfigyelése, elemzése.

A szocializációs zavarokkal küszködő (elkényeztetett, visszahúzódó, agresszív, túl mozgékony) gyermekek nevelésében a helyes magatartás kialakítása nagyon fontos.

A fejlesztési szituációkban kapjon helyet az együttműködési készség, szeretet, a türelem, figyelmesség, segítőkészség, az eredményre törekvő képesség fejlesztése.

A büntetést az óvoda minden területén kerüljük, mert ez visszaszorítja, gátolja a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését. Mindig a cselekedetet, és ne a gyereket ítéljük meg. A figyelmeztetést a miért „nem szabad” indoklással kössük egybe. Az óvónő alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Az óvónő segítse a gyermekbarátságok alakulását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjához is kapcsolódjanak. A közös tevékenységek, távlatok felállítása a gyermekek fejlődésének serkentője.

Értékorientált közösségi nevelés:

- Eljuttatjuk gyermekeinket az egymás mellett való békés tevékenykedéstől az együtt való tevékenykedésig (alkalmazkodó és kooperációs készség kialakítása).
- Elősegítjük önálló, helyzetmegoldó-, konfliktuskezelő-, döntésképesség kialakulását, eleinte a felnőtt közreműködésével, majd nélküle.
- Fejlesztjük kommunikációs és metakommunikációs képességeiket.
- Képessé tesszük őket a szép és csúnya, a jó és rossz megkülönböztetésére.
- Tudjanak örülni saját és mások sikerének. Különösen a sajátos nevelést igénylő gyermekek tekintetében. A sikerek elérése érdekében szakemberek bevonása is szükséges.
- A napirendben elegendő időt biztosítunk az egyes tevékenységekre, hogy elkerüljük a nyugtalanságot, feszültséget keltő siettetést, kapkodást.
- Meghitt beszélgetések rendszeresítése a csoportokban, melyek során megismerik egymást, az óvónőiket és a csoport dajka nénijét azok elvárásait, értékrendjét.
- Kialakítjuk a békés egymás mellett való játszás szokásait és az egymás iránti érdeklődést.

- Erősítjük a csoporthoz való tartozás érzését. Az egymáshoz való alkalmazkodás, az egymással való kommunikálás és a konfliktusmegoldás udvarias módjait gyakoroltatjuk.
- Rávezetjük a gyerekeket az egymással való párbeszéd hatékony módjára: „én mondom valamit, te hallgatsz és megérted”, aztán fordítva.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.
- Az óvodánk lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit.
- Felhívjuk figyelmüket a másság, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- **Viselkedéskultúra formálása** a szocializációs folyamat szerves része legyen
- A viselkedés kultúra alakításához az óvoda felnőtt dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja modell értékű legyen.
- A viselkedéskultúra területei: köszönés, megszólítás, beszélgetés (egymás meghallgatása), bemutatkozás.
- Az illemszabályok alkalmazása, gyakorlása áthatja a gyermekek napi életét.
- Ebben az esetben is a személyes példaadással, valamint "életjátékkal" érhetünk el eredményt.

Óvónő feladatai:

- segítse elő a szocializációt, pótolva a családi nevelést esetleg annak hiányosságait
- családi környezet tanulmányozása - családi nevelés segítése,
- a gyermek megfigyelése tevékenység közben, valamint gyermekekhez, felnőttekhez való viszonyának felmérése,
- beszélgető, beszéltető légkör kialakítása,
- önkifejező tevékenységek szervezése, gyermek megfigyelése, elemzése.
- Az óvodába kerülés nagy fordulópont a gyermek számára, a befogadás időszakát tegye az óvónő és a dajka örömtelivé, szeretetteljessé.

- Az élet megszabott rendje, bizonyos szabályai- a gyermekek védettségét és biztonsági érzése érdekében – kezdettől fogva érvényesüljenek.
- A gyermekek életének, tudatos, tervszerű irányítása révén a személyiség közösségi vonásainak fejlődésében a csoport közösségé formálásában határozott eredmények legyenek.
- A közösségen belül az egyéni bánásmóddal biztosítjuk, hogy az egyes gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelően váljanak a közösség tagjaivá.
- Egyben ezzel tesszük lehetővé személyiségük fejlődését.
- Az óvónő úgy szervezze a csoport, a gyermekek életét, hogy az erkölcsi tulajdonságok megalapozódjanak /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/stb.
- Fejlessze az óvónő az akarati vonásokat(önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat és szabálytudat
- Az óvónők mintát adva, partnerként résztvevő-együttműködő magatartásra törekedjen, ne kívülálló, kontrollálóként legyen jelen.
- Az óvónő törekedjen arra, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének megfelelően képes legyen azonosulni a csoport közösségi, erkölcsi igényeivel, kívánalmaival.

Várható eredmény óvodáskor végére

- nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, illetve a családhoz való kötődés kialakul
- kialakul a gyermek "ÉN-tudata", érvényesítési törekvései,
- képesek kapcsolatteremtésre, együttműködésre, alkalmazkodásra, szokások, szabályok elfogadására
- alkalmazkodnak egymáshoz, a társas együttélés szabályait elsajátítják
- elfogadják egymást és a másságot,
- a tevékenységek által megkívánt magatartásformákat betartják,
- udvariasak, viselkedéskultúrájuk kialakul,
- segítenek egymásnak, a kisebbeknek,
- elfogadják a szabályokat óvónőtől, dajkától egyaránt, alkalmazkodnak is a szabályokhoz,

- képessé válnak az iskolai élet és a tanító elfogadására.
- erkölcsi és akarat tulajdonságok megalapozódnak
- Felnőttekkel tisztelettudóan viselkednek dajka, óvónő, idegen

5.4. A gyermekvédelem - integráció

A legfontosabb feladatunk az alábbi törvények:

- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
 - 1997. évi XXXI. Gyermekvédelmi törvény,
 - 1993. évi LXXIX. Közalkalmazotti törvény,
 - 1992. évi XII. Munkatörvénykönyve,
 - 1991. november 20. ENSZ,
 - 1991. évi LXIV. Gyermek jogai törvény,
 - 1959. évi ENSZ Gyermek jogainak,
 - 1952. évi Családjogi alaptörvény

betartása, az óvó - védő funkció előtérbe helyezése.

Területek:

1. Általános preventív gyermekvédelem.
2. Speciális óvodai gyermekvédelem.
3. Felzárkóztatás a rászoruló gyermekeknél fejlesztő program szükség szerinti beindítása.
4. Tehetséggondozás.

Cél:

- a prevenció,
- a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése,
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- segítségnyújtás a veszélyeztetettség megszüntetésében, együttműködés a szakemberekkel,
- az Önkormányzat által kidolgozott Esélyegyenlőségi program a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sikeressége érdekében végezni a munkánkat:
- SNI gyerekek segítése

- a HHH és HH gyerekek bekerülése a rendszerbe,
- felzárkóztatás
- tehetséggondozás biztosítása.

Feladataink:

Enyhíteni, megelőzni, elhárítani, a családi okokból származó, hátrányos tényezőket. Az esélyegyenlőség biztosítása, az előítélet megjelenésének kizárása.

A jó képességű gyermekeknél fejleszteni a gyermekek jó adottságait, és alkalmat adni azok továbbfejlődéséhez.

Tényezők: A család szokásainak megismerésével, családi nevelés tiszteletben tartásával megtalálni családonként a megfelelő módszereket (egyéni bánásmód, szakember segítsége, kapcsolatfelvétel szervekkel, stb.)

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- feltérképezi a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekeket.
- Az intézményvezetővel, óvónővel, gyámüggyel, családsegítővel, gyermekjóléti szolgálattal állandó kapcsolatot tart
- Krízis helyzetben lévő családokkal kapcsolattartás

Okai lehetnek:

- alacsony jövedelem,
- rossz lakásviszonyok,
- alacsony iskolázottság,
- családi háttér,
- családstruktúra,
- családérzelmi atmoszféra,
- bánásmód - nevelés,

Konkrét feladataink:

- esztétikus tárgyi feltételek kialakítása udvaron, csoportszobákban,
- családias, bizalmas, őszinte, szeretetteljes légkör kialakítása optimális személyi feltételekkel,
- a felnőttek iránti bizalom kialakítása
- a gyermekek felkészítése az iskolára,

- az életre nevelés (önkiszolgálás, gondozás, fiú-lány kapcsolata, idősebbekkel való kapcsolat),
- korrekciós nevelés, felzárkóztatás, differenciált fejlesztés, fejlesztő foglalkozások szervezésével,
- tehetséggondozás a jó képességű, tehetséges gyermekeknek (színjátzás, gyermektánc)
- utógondozás (aki állami gondozásból került családhoz),
- HHH és HH gyerekek bekerülése esetén már három éves kortól kapcsolat felvétel más szakemberekkel.

Segítő intézményeink:

1. Pedagógiai Szakszolgálat
2. Gyámhatóság,
3. Gyermekjóléti Szolgálat,
4. Tanulási Képességet Vizsgáló

Nagyon fontos, hogy a gyermekekkel kapcsolatos nevelési céljaink eléréséhez a szülőt is megnyerjük és segítséget nyújtsunk. Szorgalmaznunk kell, és tudatosítanunk kell, hogy a szülők kötelessége és elsődleges feladata, hogy a gyermek a családban kapja meg a szükséges nevelést.

Integráció:

Az integráció az inkluzív pedagógia azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő egyének elfogadását és a többséggel történő együttélését jelenti.

- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást, nevelést. Olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.
- A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos stabil biztonság vegye körül. Egyéni differenciált bánásmód szükséges a személyes bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.
- A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

- SNI besorolástól függően a gyermekekhez utazó szakembert biztosítunk gyógypedagógus, logopédus. A szakemberek munkáját az intézmény pedagógusai és szakirányú végzettségű óvodapedagógusai is segítik

Logopédus

- év elején felméri a nagycsoportosokat és egyéni hangproblémákat egyéni fejlesztő terv alapján javítja
- munkáját összehangolja a nyelv és beszédfejlesztővel és a gyermek csoportos óvónőjével

Gyógypedagógus:

- Hozzá az SNI és BTM besorolású gyermekek tartoznak
- szakértői bizottság által megállapított diagnózisra írt javaslat alapján végzi a munkáját
- egyéni fejlesztési tervet kell készítenie minden egyes gyermekre akivel foglalkozik
- munkáját segítheti az általános fejlesztő óvodapedagógus (ha erre Ő igényt tart)

Fejlesztő pedagógus

- amennyiben a gyógypedagógus kéri a segítségét akkor segíti a gyógypedagógus munkáját
- A Nevelési Tanácsadó és a Tanulási képességet vizsgáló által fejlesztésre javasolt gyermekekkel valamint az óvónők jelzései alapján a felzárkóztatást is segíti egyéni és mikro csoportos foglalkozást tart heti 3 órában.

Mozgásterápia

- A tanulási nehézségek, esetlegesen magatartási problémák háttérben, a mozgásszegény életmód, vagy megkésett mozgáskoordinációs problémák állnak. Ezek korrekciójára, oldására, már több óvónő végzett tanfolyamot, amelyet munkájukba beépítve alkalmaznak. A súlyosabb esetekkel 1 fő szakember külön és egyéni formában foglalkozik.

Minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni. Az inkluzív szemlélet az egyénre szabott pedagógiai gyakorlatban folyamatos visszacsatolásban, nyomon követésben realizálódik.

Ebbe a szemléletbe beletartozik az átlagos fejlődési ütemű, átlagtól eltérő, a más kultúrából érkező, és a SNI gyerek is.

Óvodánkban előforduló migrációs populációt is kezeljük. Fontosnak tartjuk a védőnővel való intenzívebb kapcsolat ápolását, az együttműködési tapasztalatok felhasználását a kapcsolatteremtésben.

Az Önkormányzat által készített Esélyegyenlőségi programmal összhangban

5.4. Az iskolába való átmenet

Az óvodai nevelésünk céljainak feladatainak teljesítésével biztosítja a gyermek személyiségének harmonikus fejlődését és így elősegíti a gyermek iskolára alkalmassá tételét. Egy gyermek számára az iskolakezdéshez szükséges szellemi ösztönzést ideális esetben az otthoni nevelés, a családi élet megadja. A hat éven aluli kisgyerek többet tanul a játékhoz kapcsolódó **spontán** foglalatosságból, mint a felnőttek által irányított, felügyelt és rákényszerített tanulási programokból.

A belső érés, a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többségét testi, lelki, szociális képességük fejlettsége alkalmassá teszi az iskolakezdésre. Figyelembe vesszük az öröklött adottságokat, a környezeti hatásokat, az egyéni fejlődés törvényszerűségeit.

Ezt a folyamatot rugalmasan kezeljük 5-7 éves koron belül a köznevelési törvény és 20/2012. (VIII. 31.) rendelet betartásával.

Az óvó-védő funkcióban szem előtt tartjuk, hogy a játékra szánjuk a legtöbb időt és ellene vagyunk minden olyan tevékenységnek, ami „óvodaidegen”, ami az óvoda iskolásítását célozza meg, ugyanis ez a gyerek kifáradásához, túlterheléséhez vezethet. A szülők ez irányú kéréseit – a gyermekeik érdekében – nem vállaljuk fel. Ilyenek lehetnek: (kötelező foglalkozások, idegen nyelv tanítása óvodában, stb).

5.5. Mérés – értékelés- a gyermekek fejlődésének nyomon követése

A mérés az óvodában azt jelenti, hogy olyan eljárásokat alkalmazunk, amelyek eredményeképpen eljutunk a gyermek megismeréséhez. A cél az, hogy minél több ismeretet kapjunk a gyermekről, és mindezt természetes élethelyzetből merítve, nem kiemelve őt a játék vagy egyéb tevékenysége alól. Legfontosabb módszerünk, a

megfigyelés legyen. Fontos, hogy a mérés ne gátolja, hanem segítse a gyermek szabad fejlődését.

Munkamódszerek lehetnek:

1. Megfigyelés
2. Kivárás
3. Bízható, előhívó magatartás

1. Megfigyelés

A játéktevékenységeken keresztül próbáljuk megismerni a ránk bízott gyerekek egyéni sajátosságait, meglévő ismereteiket, érdeklődési körüket, értelmi funkcióikat. Más és más módon, de mindig tapasztalati úton.

2. Kivárás

Olyan helyzet, tevékenység kialakulása, hogy megfigyelhessek egy – egy területet. Tiszteletben tartani az egyéni sajátosságokból adódó egyenlőtlen fejlődést a csoporton belül, és ezek tükrében segítségnyújtásunk egyénre szabott.

3. Bízható, “előhívó” magatartás

Olyan kezdeményezett, kialakított helyzet teremtése, amely lehetővé teszi a megismerést.

A gyerekek tapasztalatszerzését, tanulását közvetett módon befolyásolni. A hangsúly a közös élményeken és a mozgásos, utánozó játékokon legyen.

A gyermekek személyi anyagát képezi a fejlődésükkel kapcsolatos összes feljegyzés, melynek fontos része a fejlődési napló. Megfigyeléseinkről, tapasztalatainkról és javaslatainkról tájékoztatjuk a szülőket.

Elvünk, hogy a fejlődésben bármennyig el lehet jutni, a képességek nem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. A rendszer nem standard jellegű, nincs végcél, a gyermek fejlődését önmagához képest rögzíti. A különböző szinteknek egyformán létjogosultságuk van, a gyermek részfunkciói részeredményeket mutatnak. Ha egy gyermek eljut az iskolakészültség állapotára, akkor is képes még a továbbfejlődésre óvodánkban.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése a testületünk által jóváhagyott Egyéni Fejlődési Napló alapján történik, „Dokumentáció” fejezetben meghatározott formában és időszakonként a fejlődés féléves rögzítése

Óvodapedagógus feladata

- a gyermekek képességeinek differenciált fejlesztése,
- az esélyegyenlőség biztosítása,
- az ép intellektusú, a részképeség zavarokkal küzdő gyermekek problémáinak feltárása, fejlesztése,
- a tanulási zavarok megelőzése,
- a hátrányokkal érkező gyerekek prevenciós és korrekciós differenciált fejlesztése kiemelten a HHH-s, HH és a SNI-s gyermekek esetében.
- folyamatos kapcsolattartás az óvodapedagógusokkal, az intézmény vezetőjével, logopédussal, utazó gyógypedagógussal, esetleg pszichológussal. Kölsönös tájékoztatás és tapasztalatcsere.
- óvónőkkel,(a gyermek pszichológusával), logopédussal közösen a részképeség-gyengeséggel, zavarokkal küzdő gyermekek kiszűrése,
- ezeknek a gyerekeknek ellátása fejlesztő pedagógiai foglalkozások keretében, egyéni és mikro csoportos formában,
- bizonyos esetekben külső szakemberekkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás,
- Csoport napló vezetése, mely tartalmazza az éves anyaggyűjtéseket, - terveket, heti tematikus terveket, esemény és programterveket, a névsort, a csoportbeosztást, csoportos információkat / nyilatkozatok, bejegyzések/
- Egyéni fejlődési naplók vezetése – amelyek anamnézist, a gyermeki képességeket, szocializáltságot, testi, lelki, értelmi mutatókat tartalmazzák, szűrések, vizsgálatok, eredményeit egyéni fejlesztésekkel
- *A fejlődés nyomon követése, mérés, korrekció, értékelés: Félévente a szülő tájékoztatása a gyermeke fejlődéséről, jegyzőkönyvezés*

5.6 Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Cél:

Derűs, szeretetteljes légkör megteremtése, amelyben a gyermek közlési vágya, beszédkézsége fejlődik.

Feladatok:

- anyanyelvi, kifejezésbeli készségek fejlesztése,
- beszédtechnikai hibák korrigálása,
- beszéd és kommunikáció fejlesztése
- kapcsolódás a tevékenységi formákhoz

Anyanyelvi, kifejezésbeli képességek fejlesztése

Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napi életét, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az óvodás gyermek mintakövetéssel tanul, ezért az óvónő és a gyermekekkel közvetlenül foglalkozók minden megnyilatkozásának modellértékűnek kell lennie.

Az anyanyelvi nevelésnek a legfontosabb alapja a derűs, szóbeli közlést kiváltó légkör. Az óvónő a gyermekekhez fűződő viszonyában legyen elfogadó, együttműködő, kapcsolatteremtő. Fontos a nyugodt, **beszélgető légkör** megteremtése, ahol a gyermek nyíltan, őszintén beszélhet arról, ami őt érdekli, foglalkoztatja. A beszéd váljon örömforrássá, amely a gyermeket sikerélményhez juttatja. A beszédfejlesztés leghatékonyabb eszköze az óvónő **példamutató beszéde**.

A tudatos fejlesztést illetően kezdeményezzen párbeszédet, beszélgetést egyénileg és csoportosan.

A beszélgetés és beszélni hagyás az óvónő feladata. A sok beszélgetés során alakul a gyerekek beszédfegyelme, biztonságérzete erősödik.

Az óvónőnek állandóan figyelemmel kell kísérnie a gyerekek beszédértési, beszédtechnikai fejlődését.

Beszédtechnikai hibák korrigálása

A gyerekekre figyelő, jó beszédpéldát mutató, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet a gyermek, nyelvi fejlődését pozitívan tudja befolyásolni.

A hibák javítása csak toleránsan történhet. Az óvónő, a helyes nyelvtani kifejezéseket, elemeket alkalmazza, a helyes kiejtés, kifejezést pontosítsa!

A beszédtechnikai hibák (légzéstechnika, artikulációs, stb.) javítását célszerű a spontán beszédnél, vers- és mesemondásnál mintaadással korrigálni.

A dadogás, pöszeség, selypesség korrekciója logopédus feladata, megfelelő szakembert igényel.

Az óvónő minden gyermek beszédtechnikai problémáját ismerje, ezek korrigálására fejlesztő terve legyen.

Beszéd és kommunikáció

A beszéd és kommunikációs képességfejlesztés eszközei: mondókák, versek, mesék, bábok, dramatikus játékok, szerepjátékok.

Az együttélés folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak a legfőbb eszköze. A kommunikáció által erősödik, stabilizálódik a gyermek biztonságérzete, gyarapodnak ismeretei, tájékozottsága, fejlődik a beszédkészsége, anyanyelvi kultúrája, fejlődnek az értelmi képességek és a kreativitás.

A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakulásának alapvető feltételei: az egymást elfogadó, egymást meghallgató felnőtt- gyermek, gyermek-gyermek partneri kapcsolat.

Anyanyelvi nevelés kapcsolódása tevékenységi formákhoz:

Játék:

Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtetésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Mesélés-verselés:

A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Például: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánzás, mimetizálás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítés, átalakítás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről, mese szerkesztése megadott címről, ismert mese feldolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével.

A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében. Például: mesebefejezés rajzzal, tematikus ábrázolás ismert meséről, saját mesekönyv, meseillusztráció készítés kedvenc meséhez.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése. Véleménynyilvánítás az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel. Beszéd és zenei hallás fejlesztése. Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatikus játék gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Mozgás:

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Környezet tevékeny megismerése, formai mennyiségi összefüggései:

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

Munka jellegű tevékenységek:

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

Óvónő feladata:

- Az óvónő először ismerje meg reálisan a gyermek hallási- és beszédállapotát.
- A óvónő adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek természetes környezetben beszélhessenek arról, ami érdekli őket!
- Az anyanyelvi nevelés nagy tudatosságot igényel az óvónőtől és a dajkától
- Beszéde legyen mindig követésre méltó a gyermek előtt.
- Legyen nyelvhasználatában igényes, csiszolja tudatosan beszédét.
- Az óvónő nagy türelemmel, figyelemmel hallgassa végig egy-egy gyermek mondanivalóját, észrevétlenül segítse a pontos kifejezése, szavak megtalálását. Ezzel alakítva a természetes beszédkezdés és beszédstílus alakítását.
- Az óvónő tervszerűen gyarapítsa a gyermek szókészletét, népies szavakat, kifejezéseket folyamatosan alkalmazza, segítségül hívva a népies mondókákat, meséket, rigmusokat, szólásokat alkalmazva.
- Ha beszédhibákat észlel, lehetőség szerint javítsa, a logopédus és a beszédfejlesztő munkáját segítse!
- Az anyanyelvi fejlődésről az óvónő adjon tájékoztatást, és korrigálási tanácsokat a szülőknek, ismertesse az életkori elvárásokat, hogy otthon a családban is segítsék a gyermekük anyanyelvi fejlődését.
- az óvónő a magyar nyelv szabályainak megfelelően beszéljen,
- vegye figyelembe a család beszédkulturáját,

- alapozza meg a személyiség pszichés beállítódását (az elfogadás, az együttműködés, önállóság, találékonyság, kapcsolatfelvétel és - alakítás),
- az óvoda logopédusánál folyamatosan tájékozódjon a foglalkozásra járó gyermekek fejlődéséről,
- ismerje meg néphagyományainkat és közvetítse annak értékeit,
- Tervezze tudatosan bábozást, dramatizálást, dramatikus játékokat
- éreztesse meg a humort, és annak határait,
- Az óvónő kérdéskultúrája segítse a gyermek fejlődését (gyermek számára érthetően kérdezzen, kérdésével gondolkodtasson)

Várható eredmény óvodáskor végére

- beszédük összefüggő, logikailag megfelelő,
- helyesen használják a névmásokat, névutókat, igekötőket,
- kialakul az anyanyelvi szabályoknak megfelelő, jól érthető, megfelelő hangsúlyozású, hangerejű és sebességű beszéd,
- tisztán ejtik a beszédhangokat,
- figyelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni mások megnyilatkozásait,
- aktívan használják a szókincsüket,
- beszédüket természetes gesztus, arcjáték kíséri.
- bátran kifejezik gondolataikat, érzéseiket

5.7. Értelmi nevelés

Cél:

Megfelelő figyelemfelkeltéssel, aktív tevékenykedtetéssel a gyermek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése.

Feladatok:

- a gyermek ismereteinek gazdagítása, előhívása, bővítése rendszerezése,
- értelmi képességek fejlesztése.
- a kiemelkedő képességű és az értelmileg sérült gyermekek sajátos nevelése, fejlesztése
- ismeretek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakorlása

A gyermek ismereteinek rendszerezése

Az óvodába kerülő gyermek személyiségének, viselkedésének alakulása, értelmének nyiladozása, fejlődésének elején tart.

Az óvodai nevelésnek fontos szerepe van ebben, nagy felelősséggel ruházza fel az óvónőt. Neki úgy kell nevelnie a fejlődés kezdetén álló gyermeket, olyan tudatos fejlesztésben kell részesítenie, hogy 6-7- 8 éves korára ismeretei rendeződjenek, iskolakezddésre alkalmas gyermekké váljon. A mi programunk játékosan, játékos keretbe ágyazottan, hagyományörző tevékenységeivel változatos formába juttatja a gyermeket a tapasztalatszerzés megismerés, fejlesztés lehetőségeihez. A hagyományápolás során átélrt közös alkotótevékenységek fejlesztik a gyermek intellektuális képességeit.

A kisgyermek mozgatórugója az értelem. Ha a környezete elfogadó, pozitív érzelmeket sugároz, a gyermek érdeklődő, megismerni akaró, cselekvő lesz. A cselekvések sorozata fejlesztí életkori szinten a különböző képességeket.

Értelmi képességek fejlesztése

Az értelmi képességek kibontakoztatása, az önálló, alkotó, aktív gondolkodás alapjainak lerakása nagyon fontos helyet foglal el az óvodai nevelésben.

A képességek a tanulás eredményét jelentik, sajátos hierarchiát alkotnak, egymásra épülnek, egymásra hatnak. Minden gyermek képességei más-más módon fejlődnek.

Négy képességgkört különböztetünk meg:

- motorikus,
- kommunikációs,
- szociális,
- kognitív (értelmi).

Az értelmi nevelés további feladatai: a gyermek spontán szerzett ismereteinek rendszerezése, bővítése, érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet és kreativitás fejlesztése.

A fejlesztés eredményessége függ a gyermek motiváltságától, aktivitásától és a differenciálástól (valóban egyénre szabott-e a feladat).

Óvodáskorban a nekik megfelelő játékos élethelyzetekben, tevékenységekben fejleszthetők legjobban a képességek, részképességek.

Egy-egy képesség, részképességekből tevődik össze. A képességek kialakulásához nagyon fontos a részképességek fejlesztése.

Az értelmi képesség összetevői:

- megismerés képessége,
- emlékezés képessége,
- konvergens és divergens gondolkodás,
- önértékelés,
- döntés,
- ítéletalkotás képessége.

Az óvónő feladatai

- A gyermek értelmi fejlesztéséhez megteremti az optimális feltételrendszer egyensúlyát.
- A játék, a játékos tevékenységek során megismeri a rábízott gyermekek egyéni sajátosságait.
- Megfigyeli, ki mivel foglalkozik, milyen ismeretekkel, tapasztalatokkal rendelkezik, az értelmi funkciója milyen fokon áll. Követi, fejleszti képazeteiket, gyakoroltatja a megismerési funkciókat.
- A gyermekek zavartalan értelmi fejlődése érdekében nagyon sok érzélem indította játékos, mozgásos tevékenységet és sokoldalú tapasztalatszerzést kell biztosítania.
- A tapasztalatok minél többféle megismerő tevékenységet aktivizáljanak, a világról minél több információt szerezzenek a gyermekek érdeklődésüknek, egyéni fejlettségüknek megfelelően.
- Differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére.
- Fontos a "pozitív megerősítés", az önmagához képest történő fejlesztés.
- A sajátos fejlesztést igénylő gyermekek esetében az élettani fejlődés esélyeit erősítjük, egyéni tervek alapján fejlesztjük, kimenet előtt pedig a felülvizsgáló szakemberek javaslatai alapján speciális fejlesztésben részesítjük..

Várható eredmény óvodáskor végére

- érzékelő funkciók megfelelő működése

- belső érzékelés (mozgás, egyensúly) megfelelően működik,
- megfigyelőképességük megbízhatóvá válik,
- kialakul a tér- és időészlelésük,
- megértik az összefüggéseket, el tudnak vonatkoztatni, általánosításokra képessé válnak
- problémamegoldó-képességük az önálló problémamegoldás felé halad.
- megfelelő ismeretekkel rendelkezik
- érdeklődés, kíváncsiság, érett gondolkodás tud tulajdonságokat elkülöníteni, nem összességében észlel valamit
- jó emlékezet, melyet már nem csak az érzelem irányít
- probléma-megoldási készség, lényeglátás
- analóg gondolkodási készség
- értelmi képességei megfelelőek kongnitív szféra: gondolkodási ismeretek: fogalomismeret, tájékozottság, összehasonlítás- megkülönböztetés, következtetés, analízis, szintézis, számfogalom, téri időbeli viszonyok, szimmetria
- érzékszervi szféra: testséma ismeret, hallás érzékelés, látásérezékelés, tapintásérezékelés, koordinációs működés (kéz, láb, szem),kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése, téri irányok, relációk, időérezékelés

6. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

6.1. Játék

A játék a kisgyermek alapvető és egyben legfontosabb tevékenysége. A játék örömszerző és feszültségoldó, hiánya frusztrációhoz vezethet. A legfőbb személyiségformáló, erősítő és élményt adó eszköz. Fejleszti a beszéd-készséget, értelmi képességeket, mozgást, szociális képességeket, önismeretet és az érzelmi életet, kreativitást. A hat éven aluli kisgyerek többet tanul a játékhoz kapcsolódó **spontán** foglalatosságból, mint a felnőttek által irányított, felügyelt és rákényszerített tanulási programokból.

Cél:

A gyermeket egyéni vágyai, ötletei **a szabad játék során** kibontakozhassanak a kötetlen, derűs légkörben.

Feladatok:

- játék feltételeinek biztosítása (légkör, hely idő, eszköz,élmény),
- játékfajták népies jelleggel való megtöltése,
- játékirányítás feltételei, módszerei a néphagyományőrzés során

Játék feltételeinek biztosítása

A nyugodt, derűs légkör a felszabadult, kreatív játék alapfeltétele. Minden nap pozitív élményt adjon a játék. Legyen biztonságérzetet keltő, amelyben a gyermekek szabadon dönthetnek hol, kivel, mivel és mit kívánnak játszani.

Szeretetteljes légkörben kreatívabb a játék, de ehhez elengedhetetlenül fontos az óvónő megértő, nyugalmat árasztó, empátiás készsége, valamint reális következetes nevelői magatartása.

A megfelelő légkörhöz szabályok is szükségesek (egymás játékát ne zavarják, rendrakás, stb.), ezeket ismerjék meg és tartsák be.

A megfelelő hely a gyermekek szabad mozgását, biztonságát, játékuk térbeni kibontakoztatását szolgálja.

A játék közvetlen színtere a csoportszoba, az udvarrész, de felnőtt felügyelete mellett használható a folyosó, a fedett terasz, a sportudvar.

A kismesterségek gyakorlására elkülönített barkács sarokban megtalálhatók a gyűjtött természetes anyagok, a vásárolt kellékek.

Irodalmi és zenei élmények befogadására a csoportszoba legnyugalmasabb részét kell kiválasztani (zenesarok, meseszőnyeg, mesesarok, stb.).

A csoportok további nyugodt életét a csoportonként tagolt udvarrész biztosítja. Udvarrészüket folyamatosan gondozzák, a babaházakat évszakoknak, aktualitásoknak megfelelően dekorálják. Az udvar alkalmas a mindennapi játékok mellett népi játékok játszására, népi játék-készítésekre, kismesterségek gyakorlására.

Az időjárásnak megfelelően sokat tartózkodunk a szabadban.

Az óvoda területén kívüli állandó megfigyelőhelyeink és játékterünk a "füzes", „ kerek – tó”, erdő, a mező, a park stb. Ezek tisztaságát, állatvilágát óvni és védenünk kell.

Játékidő

A napirend folyamatossága, rugalmassága biztosítja a megfelelő időtartamot a játékhoz. Egy-egy játéktevékenységet addig folytathatnak, míg a gyermek számára élményt és örömet ad. A csoportszobában elkezdett tevékenységek az udvaron is folytathatók.

A napirendben szereplő egyéb tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába.

A hagyományörző tevékenységek, foglalkozások helyének és idejének megválasztása jó szervezéssel a játékot nem borítja fel.

A kötött testnevelés foglalkozás épüljön bele a "mozgás délelőttbe".

A játékeszközök esztétikusak, fejlesztő hatásúak, amelyek megfelelnek a jó ízlésnek, a gyermekek életkori sajátosságainak.

Óvodánkba előtérbe kerülnek a fa, vessző, rongy, csutka, szár ízék, gyapjú, stb. játékok.

Lényeges, hogy ízlésformálóak legyenek. Szabadon, de ésszerűen használják.

A régmúlt játékeszközeit az óvónők a gyerekek segítségével alkossák meg (fűzfa síp, csutkabáb, csuhé baba, figurák, nemezlabda, stb).

Játékeszköz lehet még a bogáncs, a kavics, a falevél, a szalma, a szár ízék, stb., minden, amivel kapcsolatba kerülnek a gyerekek.

Fontos a báb és a dramatikus eszközök jelenléte és helye.

Játékfajták

- *Gyakorló játék*: ismerkedik az eszközök, anyagok tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével. Ismétléssel fejlődnek különféle funkciói. Gyakorolja a hangot és a beszédet. A mozgásos gyakorló játék során szabályok szerint ismételi. A manipulációs gyakorló játék közben az eszközöket rakosgatja, különböző anyagokkal játszik (termékek, víz, homok, fólia, stb.).
- *Szerepjáték*: eljátszsa tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, - kognitív funkciói fejlődnek. Azonosul a szülő, óvónő cselekvéseivel, szavaival, gesztusaival. Tanulja és gyakorolja az együttélés szabályait, együttműködést. Megértik egymás gondolatait,

logikáját. Tudják a játék szabályait, elvállalják a számukra kevésbé érdekes szerepet is.

- *Konstruáló játék:* átéli az alkotás örömét. Egyre bonyolultabb játékszereket is tud elemekből építeni.
- *Szabályjáték:* önként vállalja a szabályokat, eljut a legmagasabb kooperációs tevékenységig. Bonyolultabb játékokat is képes eljátszani, a szabályok betartására egymást is figyelmeztetik.
- *Értelemfejlesztő szabályjáték:* az észlelése, a verbális és kognitív képessége fejlődik a bonyolultabb társasjátékok játszása közben,
- *Barkácsolás:* elkészíti a tevékenységéhez szükséges eszközöket. Változatos tevékenységet folytat, pl.: ragasztás, tépés, varrás, szövés – fonás, szögelés, stb.
- *Bábozás, dramatizálás:* eljátssza irodalmi és egyéb élményeit. Szociális problémáinak megoldásában segíti. Az előkészített eszközökkel, jelmezekkel, szimbolikus kellékekkel játszik.

Játékfajták népies jelleggel történő megtöltése

A hagyományörző életmódban, játékban, a játék tartalma kiegészül a népi játékokkal.

A konstruáló, építő játékokba, a szerepjátékokba belecsempészzük a régmúlt emberének játékait.

A megszokott játékfajtákat kiegészítjük:

- mozgásos küzdőjátékokkal, amelyeket nemcsak az óvodában, hanem az erdőben, mezőn is játszunk. Fáramászás, határkerülés, a természet sokszínűségét vizsgáló játékok (víz, homok, agyag, stb.), versengők, sorjátékok.
- énekes, táncos játékokkal, (fogyó-gyarapodó játékok, leánykérő, lakodalma, vásáros, hidas játékok, szembekötősdí, stb.).

- népszokást őrző dramatikus játékokkal, amelyek a jeles napokhoz kötődnek (Lucázás, Szüreti Bál, Pásztoros, Alakoskodó, Varázsló, Télűző, Tavaszváró, Májusfaállítás, Komázás, Pünkösdőölő stb).
- népi játékeszközök készítésével, (köcsögduda, töklámpás, termésbáb, stb)

Óvónő feladata:

- **A játéktevékenység során szabad játék folyamatát biztosítani kell, de bevonható, segítőtársnak kell lennie az óvónőnek**
- legfőbb fejlesztési területnek kell tekinteni a játékot minden óvónőnek,
- a játék népies tartalommal való megtöltése,
- nyugodt, szeretetteljes légkör biztosítása,
- ha szükséges, az óvónő játékkezdeményező, játszótárs, főleg kiscsoportban, a gyermekekkel megismerteti mivel, hogyan, mit lehet játszani.
- az óvónő játékirányítása legyen játékot követő, szemlélő, indirekt. Hagyja a gyerekeket kibontakozni, cselekedni.
- törekedjen a beszélgető légkör, - kedv kialakítására, a játékot tekintse az anyanyelvi nevelés legfőbb területének,
- játék keretén belül, játékosan kell megvalósítani a fejlesztési, ismeretbővítési lehetőségeket.
- Szabad játék túlsúlyát biztosítsa, jelenjen meg a napirendben

Várható eredmény óvodáskor végére

- játék során olyan tulajdonságok, magatartásformák alakulnak ki, amelyek későbbi életükre is meghatározóak lesznek,
- saját elképzeléseik alapján próbálkoznak játékeszközök készítésével, alkotóan tevékenykednek,
- önállóan kezdeményeznek szerep- és szabályjátékokat, elfogadják egymás ötleteit, véleményét, a konfliktusokat megoldják.
- elsajátítják és betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat.

- Játékukhoz önállóan megkeresik az eszközöket, azokra vigyáznak, megegyeznek a játékszerek használatában,
- szerepjátékokat kezdeményeznek és eljátszanak, amelyek egyszerű kapcsolatokat tartalmaznak,
- alkalmazkodnak egyszerű játékszabályokhoz,
- kialakul a kisebb - nagyobb csoportokba való együttjátszás igénye
- képesek a cselekvések összehangolására
- megszervezik játékukat, kiválasztják a játékszereket,
- segítenek a játékok megjavításában, bábkészítésben
- vállalják a számukra kedvezőtlenebb szerepeket is,
- megtervezik játékukat, elosztják a szerepeket, játékeszközöket,
- használják a barkácsolás során elkészített eszközöket,
- megszervezik és eljátszák a megismert meséket, egyéni élményeket bábok segítségével
- szívesen játszanak olyan szabályjátékot is, amely nagy ügyességet, szellemi erőfeszítést igényel,
- felismerik az egészséges versengés lényegét.
- Ismernek népies mozgásos küzdőjátékokat, igényükké válik azok játsszása

6.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás /Játékba épített tanulás/

A tanulás és az értelmi nevelés színtere az óvodai élet minden mozzanata. Programunk szellemiségétől távol áll minden kényszerítő megoldás.

A tanulás a nevelési célok érdekében spontán és szervezett tevékenység, mely magába foglalja a kisgyermek kognitív, kommunikációs és cselekvési képességeinek, magatartásának, tanulás iránti vágyának fejlesztését. A tanulás célja nem csak az ismeretek bővítése, hanem a képességek fejlesztése.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Az óvodapedagógusnak az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez kell hozzásegítenie a gyermekeket. Megteremti annak lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a (nép) művészeteken, az alkotó munkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás

örömeinek **átélésére**. Az óvodai élet során a tanulás a gyermeki tevékenység észrevétlen velejárója. A " *valamit megtanulás*" a gyerek részéről spontán folyamat, a " *valamit megtanítás*" az óvónő részéről tudatos, célszerű tevékenység, a tanulási képességek megalapozása.

A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges színtere a játék, valamint az óvoda valamennyi tevékenységi formája. Ehhez társulnak a szervezett tanulási lehetőségek, az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.

A gyermeki tanulás az óvodai élet összetett tevékenységrendszerében jön létre.

Programunk a hagyományos tevékenységformákat a hagyományőrzéssel és a környezet megismerésével, védelemmel gazdagítja.

Cél:

A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére, az óvodai és az óvodán kívül szerzett tapasztalataikra építeni. Játékosan irányítani a megismerést, a tudásgyarapítást.

Szervezett tanulás megteremtése

- mese, vers, dramatikus játék - irodalmi nevelés,
- ének-zene, énekes játék, tánc - zenei nevelés,
- mintázás, kézimunka, rajzolás - vizuális nevelés,
- környezet tevékeny megismerése - környezeti nevelés,
- tér, mennyiség, forma - matematikai nevelés,
- mozgás, testedzés - testi nevelés

Tevékenységekben megvalósuló tanulás munkaformáinak alkalmazása			
KORCSOPORT	KÖTÖTT	KÖTETLEN	MIKROCSOPO RTOS/ EGYÉNI

<p>Kiscsoport 3-4 éves</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás délelőtt (testnevelés) • Mindennapos testnevelés (de.1) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ének-zene énekes játék, tánc • Mese, vers, dramatikus játék • Környezet tev.meg. • Mintázás, kézimunka, rajzolás 	
<p>Középső csoport 4-5 éves</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás délelőtt (testnevelés) • Mindennapos testnevelés (2 de. du) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mese, vers, dramatikus játék • Mintázás, rajzolás, kézimunka • Környezet tevékeny megismerése • Ének – zene, tánc 	

Nagycsoport 5-6-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás délelőtt (testnevelés) • Mindennapos testnevelés (napi2) • Ének-zene, énekes játékok 	<ul style="list-style-type: none"> • Mese, vers, dramatikus játék • Környezet tevékeny megismerése, és mennyiségi formai összefüggés • Ének – zene, énekes játék, gyermektánc • Festés, mintázás, rajzolás, kézimunka 	<ul style="list-style-type: none"> • Környezet tevékeny megismerése • Környezet mennyiségi formai összefüggései
---------------------------	---	---	---

A szervezett tanulás időtartamát az érdeklődés, az életkor határozza meg.

A játékból kiinduló az óvónő kezdeményezései, mikrocsoportos, egyéni és kötelező **foglalkoztatás formái** a befogadás és összeszoktatás után kezdődnek:

Kiscsoport: November 01-től

Középsőcsoport: Október 01-től / szept. 01-től ismétlések/

Nagycsoport: Szeptember 15-től / szept. 01-től ismétlések/

Óvónő feladata

- biztosítson az ismeret- és tapasztalatszerzésre lehetőséget a nap folyamán
- megismerő, tapasztalatszerző, fejlesztő tevékenységét komplexen, projekt módszer alkalmazva valósítsa meg
- alakítsa ki az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartást és viselkedéstanulást,
- építsen a spontán játékos tapasztalatszerzésre, és szervezzen a szabadban minél több megismerési szituációt,
- alakítsa ki a gyerek feladattudatát,
- biztosítsa a tanulás képességfejlesztő hatásának érvényesülését,
- használja az egész életen áttartó tanuláshoz nélkülözhetetlen képességek és készségek és kompetenciák fejlesztését szolgáló programcsomagok elemeit,
- értékeljen differenciáltan,

- elégítse ki a gyerek tevékenységvágyát,
- tervszerűen, tudatosan dolgozza fel az ismereteket,
- biztosítsa az óvónő a változatos tevékenységet, melynek során ismereteket szerezhetnek természeti, társadalmi környezetükről,
- fordítson gondot a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlására ill. az új ismeretekbe való beépítésére,
- rendszerezze és bővítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatait, a gyermeki kérdésekre válaszoljon,
- fejlessze a gyerek értelmi képességeit:
 - valóságghű észlelés,
 - figyelemösszpontosítás,
 - valósághoz közelítő emlékezet,
 - reprodukív képzelet,
 - problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
 - alakuló formai gondolkodás,
- elégítse ki a gyerek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését,
- teremtsen olyan szituációkat, amelyekben a gyermek megismerheti a felfedezés, rácsodálkozás a kutatás örömeit,
- fejlessze a gyerek kitartását, önállóságának, figyelmének pontosságát,
- A módszerek megválasztását a gyerekek életkori sajátosságaihoz, érzelmi állapotukhoz, érdeklődésükhöz és kíváncsiságukhoz kell igazítani.
- A játékosság, a tevékenykedtetés, tapasztalatszerzés kapja a fő szerepet a módszerekben.
- A gyermekek kapjanak sok buzdítást, dicséretet, megerősítést munkájukhoz, a reális önértékelést megtartva.
- Az óvónő törekedjen arra, hogy mindegyik gyerek minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést.
- Alkalmazza a jutalmazás sokféle lehetőségét, simítást, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, testközelséget.
- A 6 éves koruk után óvodában maradók tehetség gondozása, elmaradás okának kiküszöbölése

6.2.1 Környezet tevékeny megismerése és mennyiségi, formai összefüggéseinek megismerése

Cél:

Olyan gyermeket nevelni, aki fogékony a környezet szépségei iránt, szereti az élővilágot, védelmezi a természetet.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.”

Feladatok:

- természeti és társadalmi környezet megfigyelése, tapasztalatok szerzése, néphagyományok őrzése,
- környezetalakítás,
- környezettudatos magatartás és a környezetvédelem megalapozása
- A környezet megismerésének formai és mennyiségi összefüggéseinek felfedeztetése

Természeti és társadalmi környezet és a néphagyományőrzés kapcsolata

Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatban vannak. A régmúlt embere állandó részese volt a természetnek. Állattartó, földművelő munkája során tapasztalatokat szerzett, megfigyeléseket tett.

Egy időre, feledésbe merültek, az ember alkotta időjósítások, szólások, népi megfigyelések, szokások. Mi a gyermekeinket a természettel való harmonikus együttélésre kívánjuk nevelni, ehhez ad segítséget a néphagyományőrzés.

Néphagyományőrzésből eredő tevékenységek:

- időjárás megfigyelések (Katalin nap, Gábor nap, Medárd nap, stb.),
- évszakokhoz kapcsolódó munkák (szüretelés, veteményezés, termések begyűjtése, stb.),
- jeles napok előtti készülődés (Luca búza vetése, mézeskalács sütése, stb.),
- séták, kirándulások, természetvédelmi területek megismerése.

A környezeti nevelés megvalósítását hat témakörbe soroltuk:

1. Lakóhelyünk szűkebb és tágabb környezete:

Óvoda, fontosabb intézmények, lakások, víz, talaj, természetvédelmi területek, közlekedés, természetes és mesterséges anyagok

2. Állatok gondozása, védelme:

háziállatok, vadon élő állatok, vadállatok, rovarok, bogarak, madarak, ezek életmódja, hasznosságuk, állatok gondozása

3. Növények gondozása, védelme:

mezők, erdők világa, kerti növények, virágok ápolása, gondozása, hajtatás, csíráztatás, palántázás, különböző növények életfeltételeinek megteremtése

4. Időjárás

évszakok, napszakok megfigyelése, csapadékok megkülönböztetése, színek

5. Az emberek élete, munkája:

szülők feladata, munkája, foglalkozások, mesterségek megismerése.

Emberi test, család, háztartási ismeretek (sütés, főzés, befőzés, névnapok, születésnapok)

6. Az élet védelme:

"ÉN-kép" alakítása, az orvosok, védőnő munkájának szerepe, fontossága

Levegő, víz védelme. Testápolás, öltözködés, táplálkozás, érzelmek, szeretet, megértés.

A környezet megismertetése, megszerettetése akkor lesz eredményes, ha tevékenykedtetéshez, megfigyeléshez, tapasztaláshoz kötjük.

Sétákat, határjáró kirándulásokat szervezünk. Minden évszakban megfigyeljük, megtisztítjuk kedvenc játszóhelyeinket.

A megismerési folyamatokon keresztül fejlesztjük a gyermekek képességeit (emlékezés, ítélőképesség, tapasztalás, stb.).

Felébresztjük a gyerekekben a felfedezés, a tudás örömét. Formáljuk a gyerekek esztétikai érzékét. Az óvónő megfelelő mintát, követendő példát mutasson.

Környezetalakítás

A környezettel, a természettel való ismerkedés a gyermek születésétől kezdődik, amely egyre mélyülő ismeretszerzéssel folytatódik, s csak környezetbarát, természetszerető életvitelben alakul pozitívan.

Az óvodai környezet alakítása, óvása folyamatos tevékenységet jelent. A környezettel való aktív ismerkedés áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát.

A környezetalakításnak legyen aktív részese a gyermek, a munka eredményét akkor fogja igazán becsülni.

Környezettudatos magatartás és Környezetvédelem alakítása

A természet, az élővilág sokoldalú és állandó figyeltetésével, az óvó-védő tevékenységek eredményeként a gyerekek emocionálisan eljutnak arra a szintre, hogy a TERMÉSZETET, az ÉLŐVILÁGOT védeni, óvni kell!

A játékos kísérletezések, megtapasztalások alkalmasak arra, hogy megismerkedjenek éltető elemeinkkel - vízzel, talajjal, levegővel. Érezzék meg fontosságaikat, hangoljuk rá a gyerekeket ezek védelmére.

Az évszakonkénti nevelési tervünkbe olyan hagyományokat építettünkbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik az óvodai nevelésünket, a gyermekek életét.

Így: Madarak és Fák napja, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Takarítási világnap, Környezetvédelmi világnap.

Az óvónő feladatai

- Az óvónő környezethez, természethez fűződő viszonya, alap - beállítottsága, értékrendje mint a gyermek és a szülők számára.
- A gyermeki környezetet esztétikusan, a gyermekek bevonásával alakítja. A jeles napokra való készülődés természetes számára.
- A szülők bevonásával történő készülődéssel a szülőket is neveli.
- Az óvónő törekedjen az élővilág sokoldalú megismertetésére, védelmére.
- Az óvónő minden időben használja ki a tapasztalatszerzési lehetőségeket. Segítse, hogy a gyermekek maguk fedezzessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.
- A tapasztalatszerzés lehetőségei: az alkalmi és folyamatos megfigyelések, gyűjtés, szimulációs játékhelyzetek.

- A természetsarkot az évszaknak megfelelően, a jeles napokhoz kapcsolódóan rendezzék be.

Az óvónő feladatai

- Biztosítsa a gyerekek számára a környező világ sokoldalú megismerését.
- Segítse elő, hogy a gyerek maga fedezhesse fel környezetének jelenségeit, tárgyait, a természet szépségeit.
- Tapasztalatszerző séták és kirándulások során tegye lehetővé az alkalmi és folyamatos megfigyelés, gyűjtőmunkát.
- Ébressze fel és elégítse ki a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, így biztosítva a szükséges ismeret és élményanyagot.
- Megismerő tapasztalásokon keresztül és szimulációs játékokban mélyítse, rögzítse a gyermekek tapasztalati és élményanyagát.
- Teremtsen, olyan helyzeteket melyekben a gyermeknek alkalma nyílik különböző szempontok felfedezésére többféle megoldás közötti választásra (ennek során fejlődik gondolkodási képessége).
- Támaszkodjunk a gyermek otthonról hozott ismeret- és élményanyagára is.
- Az óvónő ismertesse meg a környezetvédelem alapvető szabályait.
- Tegye lehetővé a környező világ megismerése során, hogy a gyerekek matematikai jellegű tapasztalatokhoz jussanak.
- Keltse fel a gyerekek érdeklődését, önálló problémamegoldás iránti igényét.
- Segítse elő, hogy a gyermek megértse az azonosságok, különbségek, összefüggések felismerését, állítások, kérdések, utasítások megértését. Rész- egész fogalmának tudatosítása, a koncentráció képességet fejlessze játékokkal.
- Segítse a gyermek verbális kifejezőképességének fejlődését.
- Az óvónő motiválja a gyermek helyes ítélőképességének kialakulását.

Várható eredmény óvodáskor végére

- Tudják a szüleik nevét, foglalkozását,
- Ismeretei vannak az elemi közlekedési szabályokról
- ismerik a környezetükben lévő néhány intézményt (bölcsőde, iskola, orvosi rendelő, posta, stb.) rendeltetését,
- felismernek néhány feltűnő összefüggést a tárgyak és a jelenségek között,

- a testséma fejlettségük megfelelő
- a gyermekek általában képessé válnak arra, hogy az óvónők kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék.
- kialakul az igényük a környezetük szépítésére, óvására,
- megerősödik pozitív érzelmi viszonyulásuk, környezetük iránt,
- felismerik, megnevezik a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat,
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat,
- ismernek néhány népszokást, néphagyományt,
- ismerik a színeket, azok árnyalatait,
- felismerik a közlekedési eszközöket, azok fontosságát, szerepét tudják,
- a környezetükben előforduló növényeket felismerik, meg tudják nevezni,
- ismeretet szerez hogyan lehet takarékoskodni az energiával, védeni a környezetet alkotó elemeket (élővilág, víz, levegő, talaj),
- az iskolai tanuláshoz szükséges ismereteik széleskörűvé válnak.

Környezet megismerésének mennyiségi, formai összefüggéseinek felfedezése,

Cél:

A gyermekek egyéni érdeklődésük, képességük szerint szerezzenek tapasztalatokat a környező valóság formáiról, mennyiségi viszonyairól.

Feladatok:

- néphagyomány őrzés és a környezet mennyiségi viszonyainak összefüggéseinek felfedeztetése
- képességek fejlesztése, tapasztalatok feldolgozása,
- kapcsolat más foglalkozási ágakkal, komplex megvalósítás.

Néphagyomány őrzés és a környezet mennyiségi viszonya

Ósi tudománya az emberiségnek a számolás. A népköltészetnek is kedvenc témája. A kisgyermek a mindennapi élet során kapta és kapja meg a matematikai ismereteit.

Az óvoda a gyermeket a valóság megismerésére, problémák megláttatására, megoldására neveli. Ezáltal alakulnak fogalmai, logikai ítélőképességei, gondolkodási műveletei.

Arra törekszünk, hogy játékos helyzetekben szerezzék az ismereteket.

A Mennyiségi, formai ismeretszerzés négy csoportba sorolható

1. Élethelyzetekből, valóságból szerzett ismeretek:

Erre lehetőséget ad a gyerekek élettere (csoportszoba, udvar, séták, kirándulások, stb.). Tapasztalatok: méretek közötti különbségek, szám szerinti összehasonlítása.

2. Játékos helyzetekben:

Várépítés, terítés, babák rendezése, játékok válogatása, természetsarok rendezése, stb.

3. Kapcsolat más foglalkozási ágakkal:

Az óvodai nevelés során "minden mindennel" összefügg. Ha az ismeretszerzési területeket vesszük figyelembe, kiderül, hogy szinte kikerülhetetlenül zenei nevelés, testi nevelés, vizuális nevelés, irodalmi nevelés, környezeti nevelés során is szerezhettek matematikai ismereteket a gyerekek.

Zenei nevelésben: hangmagasságok közti különbségek, lépések, lépésformák, térformák, ritmus számosságának érzékelése, stb.

Testi nevelésben: sebesség-idő, fogyó-, gyarapodó játékok, dobások, ugrások, közel-távol, alacsony-magas, gyors-lassú, stb.

Irodalmi nevelésben: ujjmondókák, szereplők száma, állatok méretei, közel-távol, stb.

Vizuális nevelésben: különböző formák, sík és térbeli formák, rövidebb, hosszabb, vonalak,

Környezeti nevelésben: halmazképzés, rendszerezésnél formák, méretek közötti különbségek, számfogalom, stb.

4. Nagycsoportban tematikus tervbe beépítetten történő megvalósulás

A nagycsoportban egész hét folyamán egyéni és mikro csoportos formában segítjük a mennyiségi ismeretek rögzülését.

Differenciáltan foglalkozunk a gyerekekkel, figyelembe véve az egyéni érdeklődést, eltérést. Minden gyermeket egyénileg, képességei szerint fejlesztünk.

Az óvónő feladatai

- Az óvónő építsen a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és az önálló problémamegoldás iránti igényére.
- Teremtsen kedvező helyzeteket a tapasztalatszerzésre, élmények gyűjtésére.

- Fejlessze egyéni megismerő vágyaikat, problémalátásukat, problémamegoldó képességüket.
- Minden gyermeket egyéni képességei szerint fejlesszen.
- Építsen a játékban és a különböző tevékenységi formákban fellelhető matematikai ismeretek megláttatására.

Várható eredmények óvodáskor végére

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat is szabadon elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélják, esetenként javítják saját tévedéseiket,
- képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére,
- összehasonlításukat szóban is kifejezik és mások állítását megítélik,
- értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb - rövidebb, több - kevesebb, stb.),
- hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, az összemérés alapján helyes megállapítást tudnak tenni
- elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet,
- a tükörrel való tevékenységük tapasztalat és élményszerzésre szolgál,
- a térben való tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése, értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).
- tudják a különböző formákat megkülönböztetni, térben és síkban
- halmazok becsléssel történő megítélése
- számlálni tudnak a 10-es számkörben,
- képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni,
- képessé válnak az óvónő kérdését, gondolatát követni.
- képesek matematikai megfogalmazásokra, összefüggések felismerésére
- Értelmi képességeik, mutatói jók összehasonlítás- megkülönböztetés, következtetés, analízis, szintézis, számfogalom, téri időbeli viszonyok, szimmetria terén

6.2.3. Verselés, mesélés, dramatikus játék

Cél:

A magyar anyanyelv szépségén, gazdagságán keresztül az irodalmi érdeklődés felkeltése. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”

Feladatok:

- néphagyományőrzés és az óvodai irodalmi nevelés összekapcsolása,
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek beépítése
- mese, vers iránti igény felkeltése,
- magyar anyanyelvi szókincs bővítése, fejlesztése.

Néphagyományőrzés és az óvodai irodalmi nevelés összekapcsolása

A programunk specialitásából adódóan nagy hangsúlyt kap a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, jeles napjaihoz, a természet változásaihoz kapcsolódó mondókák, mesék, szólások, közmondások, találós kérdések és dramatikus játékok megismertetése, gyakorlása, hangulatok újraélesztése.

A mese, vers, dramatikus játékok az emberi kapcsolatokra építve tanítanak, *erkölcsi tartalmuk van, belső indulati élményeket közvetítenek.*

Az óvodáskorú gyermekek verse elsősorban a népi mondóka, amely mozgással kísérhető. Ezen, mozgásos játékok is fejlesztik a mozgáskoordinációt, egyensúlyérzéklet, a ritmusérzéklet erősítik a közös élményt.

Népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése. Fontos szerepük van óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közötti érzelmi kötődés megszilárdításában. A rosszkedvű gyermeket egy hőcögtetővel, lovalgoltatóval, ringatóval lehet leghamarabb megvigasztalni.

A gyermekirodalmi nyelve, a népmesékből, népköltészetből táplálkozhat legjobban. A népmese sok mindenre megtanítja a gyermeket, a mesén keresztül tudatosodik benne a jó és a rossz.

A népmesék az életre készítik fel, segítenek a világ, az emberek megismerésében, lelki problémák leküzdésében, erkölcsi normák formálásában. A népköltészetén túl a mai magyar költők, írók gyermekek számára írt versei, elbeszélései is helyet kell, hogy kapjanak az irodalmi nevelésben. Fontos az igényes anyagválasztás, az egyensúly megteremtése.

Az óvónő feladatai

- Gondoskodjon arról, hogy a csoportszobában a mesélésnek, verselésnek legyen állandó helye (mesesarok, kuckó).
- A mindennapos mesélés időpontját igyekezzen az óvónő jól megválasztani.
- Az óvónő teremti meg a meséléshez szükséges családi, szeretetteljes légkört.
- A kötetlen jellegű kezdeményezést tegye vonzóvá, használjon hangulatkeltő elemeket (meselámpa, gyertyafény, csengő, zene, stb.). Ha a feltételeket megteremti, és lényéből áradóan mesél, akkor a gyerekek maguk teszik kötelezővé a részvételt.
- Egy-egy mesét minél többször ismételjünk, hogy a tartalom és az előadásmód rögzüljön a gyermekekben. Csak így válik hallgatóból előadó.
- A dramatizáláshoz, bábozáshoz sok-sok esztétikus kelléket biztosítsunk!
- Az óvónő lehetőleg könyv nélkül meséljen, hogy mese közben szemkontaktust tudjon tartani, tudjon kommunikálni a gyerekekkel, valamint lássák a gyermekek a mimikáját, a helyes hangképzést.
- A gyermeki igények felismerése után a mese, vers lélektanának átélt beható ismerete.
- Az irodalmi anyagok igényes összeállítása, egyéni repertoár összeállítása mesékből, versekből.
- A meséléshez a viselkedéskultúrát úgy alakítsa, hogy akik nem közvetlen vannak ott, azok tartsák be azt a szabályt, hogy halkán, más tevékenységet folytatnak
- Az óvónő értelmezze a mese és versszövegeket, tanulja meg azokat, ismétléskor is azonos hangsúllyal, hanghordozással, élményszerűen meséljen.
- Szükséges a szemléltető eszközök kéznél levősége és rendben tartása (kincsesláda, bábok, eszközök pótlása).
- Eszközeivel ne akadályozza a belső kép teremtés képességének kifejlődését.

- Vers megismertetése, gyakorlása csak tevékenység közben, szituatíván történjen
- A vers lüktetése, ritmusa fontosabb, mint a tartalom

Várható eredmény óvodáskor végére

- képességeik szerint tudjanak meséket, mondókákat, népköltéseket, verseket
- várják, igénylik a mesehallgatást, hallgatóból előadóvá válnak,
- szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak önmaguk és mások szórakoztatására,
- kitalálnak történeteket, meséket, s azokat megjelenítik,
- A gyermekek játék közben odaillő szövegeket, rigmusokat tudnak mondogatni
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik.
- Társak az óvónő énekes halandzsa, mozgásos improvizáló játékának kezdeményezéseiben.
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos egyezményes jelzései.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Van néhány kedvelt mesehősük, a vele megtörtént dolgokat megjelenítik a játékukba. Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása, kedvelt szórakozásuk közé tartozik.
- A könyvekben a képek alapján képesek megtalálni legkedvesebb meséiket.
- Vigyáznak a könyvekre.
- Igényük van a magyar népmesékre, népköltésekre

6.2.3. Ének-zene, énekes játék és gyermektánc

Cél:

A gyermekek jussanak minél több zenei élményhez, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, mozgáskultúrájukat, esztétikai érzéküket.

Feladatok:

- néphagyományőrzés és zenei nevelés összehangolása,
 - képességfejlesztés: hallás, éneklési készség, ritmusérzék, hangszerek megismerése,
 - tehetséggondozásban hangszer használat
 - harmonikus, szép mozgás kialakítása.

Néphagyományőrzés és zenei nevelés összehangolása

A kisgyermekek zenei anyanyelve a népzeneből, népi mondókákból táplálkozik.

Kodály Zoltán és Forrai Katalin gyűjtésében is elsősorban a nép ajkáról eredő mondókákat, gyermekdalokat, énekes játékokat találunk.

A népszokásokhoz, évszakokhoz kapcsolódó dalok játékok, táncok felkeltik a gyermek érdeklődését, együttműködésre készítetik. Programunkban fő hangsúlyt kapnak a népi gyermekjátékok, mondókák, népies gyermektánc és a népszokásokhoz kapcsolódó egyéb zenei anyag. Az ölbéli ringatókkal, altatókkal, lovagoltatókkal, höcögtetőkkal a régmúlt emberének népi, dajkai világát hozzuk a gyerekekhez közelebb.

Programunk zenei anyagának összetevői

- népi mondókák, tapsoltatók, ujj- és tenyérjátékok, kiszámolók, cirógatók,
- megfelelő hangterjedelmű dalos játékok (leánykérők, hidas-, kapus játékok, sorjátékok, játékokra hívogatók, állathívogatók, stb.),
- néptánc - főleg a felnőttek utánzását jelenti. A táncokban előforduló mozgások fejlesztik a gyermek ritmusérzékét, térészlelését, mozgását, előkészítik a későbbi néptánc tanulását.
- hangszerekkel való ismerkedés, gyakorlás, a zenei érdeklődést, hallást fejleszti,
- lehetőséget kell teremteni a népi hangszerek megismerésére (köcsögduda, citera, furulya),
- az óvónő és a gyermekek készítsenek különböző termésekből hangszereket (nádsíp, dióhéj-pengető, tök-duda, stb.)

- zenehallgatás - érzelmeket kiváltó népdalok, műdalok élő énekszóval, hangszeresen kerüljenek bemutatásra.

Az óvónő feladatai

- Mindennapi énekével keltse fel a gyermekek zenei érdeklődését.
- Szeressen és tudjon tisztán énekelni, legalább furulyás hangszerismerettel rendelkezzen. Az óvónő zenei műveltsége nagy hatással van a gyerekekre, ezért állandóan képeznie kell magát.
- Az óvónő rendelkezzen ének - zenei módszertani kulturáltsággal.
- A dalanyag összeválogatását jellemezze az igényesség.
- Az éneklés, mint módszert alkalmazza az óvoda megszerettetésénél, a személyes kapcsolatteremtésben, az ünnepekre való készülődés hangulatának fokozására.
- Az énekelgető óvónő érzelmileg hat a gyerekekre, hangszíne, artikulációja, egész viselkedése minta legyen a gyermek számára.
- Megfelelő teret, eszközöket biztosítson a zenei neveléshez. Minden csoportban álljon a gyerekek rendelkezésére esztétikus fejdísz, szoknyák, kalapok, botok, ritmushangszerek, hangszerek. Ezeket bármikor, kedvük szerint használhassák.
- A zenei anyagok igényes összeválogatása, ezen belül az énekes népi játékok és a kortárs művészeti alkotások, a gyerekek életkorának, és az adott csoport képességeinek megfelelően történjen
- Az óvónő segítse a gyermekek önmegvalósítását, kreativitását, használja ki a lehetőségeket az egyéni fejlesztésre.
- Tudatos, egymásra épülő tervezés valósuljon meg. Az óvónő ismerje a zenei képességek, készségek fejlesztésének területeit.
- Ezek:
 - éneklési készség, hallásfejlesztés (tisztá éneklés, egyéni fejlesztés),
 - ritmusérzék fejlesztése /alapját kiscsoportos korban az egyenletes lüktetéssel kell lerakni/ (egyenletes lüktetés, ritmus összekapcsolás, tempóérzékelés, táncok),
 - zenei formaérzék fejlesztése (dallam- és ritmusmotívumok, motívumhangsúly kiemelése
 - zenei alkotókészség fejlesztése, zenei anyanyelv megalapozás
 - zenehallgatásra nevelés.

- Építse be a zenehallgatás anyagába saját hangszeres játékát – elvétve gépzenét is alkalmazhat – énekeljen sokat zenei élmény nyújtásként népdalokat

Várható eredmény óvodáskor végére

- a gyermekek egyedül, gátlások nélkül is tudnak énekelni,
- érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát,
- képesek ritmus alapján felismerni mondókát, dalt
- a mondókákat a megfelelő ritmus szerint mondják,
- halk-hangos éneklést, gyors-lassú tempóérzékeltetést, magas-mély hangok közötti különbségeket egyedül is képesek bemutatni,
- belső hallásuk kifejlődik, dallambújtásra, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére képesek,
- szép testtartással tudnak körbe járni,
- egyszerű tánclépéseket ismernek (dobbantás, kilépés, páros forgás, koppantás, stb.),
- ritmus és hallásfejlesztés területén életkoruknak megfelelő képességekkel rendelkeznek
- Tisztán énekelnek vissza 2/4 ütemben dallammotívumokat
- ismernek egyszerű népi hangszereket
- népies tánclépéseket elsajátítanak

6.2.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél:

A gyermek élmény- és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése. A kisgyermek szabadon, emlékezete és képzelete alapján rajzolhasson, festhessen, mintázzon, így alkotásaiban sohasem „hibázik”, hanem próbálgatva alakítja saját formanyelvét.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés, fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Feladatok:

- Ismerjék meg a népi kismesterségeket őrző technikákat, eszközöket és gyakorolják lehetőségük szerint.
- Népművészeti értékek és a vizuális nevelés kapcsolata
- Feltételek biztosítása, manipulációs készségek fejlesztése, a vizuális alkotások során

Néphagyományőrzés és a vizuális nevelés kapcsolata

A vizuális nevelés lehetőségei a hagyományőrző tevékenységek, népi kismesterségek, termésekből alkotott játékeszközök készítése során gazdagodik.

A természet és a hagyomány gazdag választékot biztosít a rajzolás, festés, mintázás, kismesterségek gyakorlására.

Hagyományőrző elemek:

- népi kismesterségek (gyöngyfűzés, fonás, szövés, agyagozás, nemezelés, gyertyaöntés, csuhézés stb.)
- jeles napokhoz kapcsolódó tárgyak készítése (mézeskalács sütése, díszítése, adventi koszorú készítése, tojásfa készítése, húsvéti tojásfa készítése, húsvéti tojásfestés, szalmadíszek készítése, maszkok festése, kiszebáb készítése, stb.)
- természetes anyagokból játék készítése (rongybabák, zsákfigurák, termésképek, bogáncsfigurák, virágkompozíciók, kukoricaszár-figurák, csuhébaba, stb.)

A természet és természetes anyagok sokrétű lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására, és a finom motorikus készségek fejlődéséhez, fejlesztéséhez új lehetőséget adnak. Az alkotások, a népi játékszerek gazdagítják játékukat, fantáziájukat, alkotásra képessé teszik a gyermekeket.

Az óvónő feladatai

- Mint minden tevékenységi formához, a képi gondolkodáshoz, látáshoz is szükség van az óvónőre, mint megbízható, megerősítő, felfedeztető partnerre. Az alkotások létrejöttéhez szükség van megfelelő mennyiségű, minőségű eszközre.
- Fontos, hogy a csoportszobában megfelelő hely legyen az alkotó-alakító tevékenységekhez.

- Nyugodt légkörben tudjanak bekapcsolódni a tevékenységbe, ahol elegendő idejük van az alkotáshoz.
- Az eszközöknek állandó helye legyen, elérhető magasságú polcon, a nap folyamán bármikor alkothasson
- Az óvónő ismertesse meg a gyerekekkel a különböző anyagokat, az ábrázolás munkafogásait, a népies technika (csuhézés, agyagozás, gyöngyözés, szövés – fonás, nemezelés, hímzés stb.) alapelemeit.
- A gyermek vizuális technikák gyakorlása során átéli az alkotás örömét. Az óvónő minél többet buzdítson, dicsérjen.
- Segítse a gyerekeket abban az óvónő, hogy érzelemvilágukat, vágyaikat, fantáziájukat, szorongásaikat formába önthessék, az ábrázolás rendelkezésre álló különböző eszközeivel tevékenykedhessenek
- Változatos tevékenységek biztosításával tegye lehetővé a gyermek számára a külső világ sokoldalú megismerését.
- Keltse fel a gyermekekben a tevékenységi vágyat az ábrázolás anyagaival, eszközeivel.
- Biztosítsa az ábrázoló tevékenységek praktikus, esztétikus eszközeit, az egész napos nevelőmunka során a csoportszobában és az udvaron is.
- Tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek a gyerekek az anyagokkal, eszközökkel, a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- Teremtsen derűs, megfelelő környezetet, időt az ábrázoló tevékenységhez, addig alkossanak a gyerekek, míg kedvük tartja.
- Alakítsa ki az igényt az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására
- A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, szövéshez, fonáshoz, batikoláshoz az óvónő gondolja végig a feltételeket és teremtsen meg ezeket a mindennapi szabad játékban is.
- Az ábrázolás technikái közül ismertessen meg és gyakoroltasson minél többet.
- Beszélje meg a szülőkkel, hogy otthon is adjanak lehetőséget gyermekeinek az ábrázolásra, a kész alkotásokat becsüljék meg, őrizték meg.
- Engedje meg a gyermeknek a szabad technikaválasztást, engedje a technikák kombinálását.
- Ismertesse fel a gyerekekkel a környező világ jelenségeinek ábrázolási lehetőségeit.

- Együttesen gyönyörködjenek saját alkotásaikban és a népművészet szépségeiben.
- A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendezhetők.
- A téma a szándéktalan és szándékos firka időszakában nem tervezhető, időt kell hagyni a gyermek számára a szabad témaválasztásra.

Várható eredmény óvodáskor végére

- saját igényükké válik az ábrázolás, örömmel végzik,
- a rendelkezésre álló tér alakításában ötletesek, célszerűek,
- a gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása,
- plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek,
- rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne,
- beszélgetni tudnak az alkotásokról, értékítéletet alkotnak,
- kialakul alkotóképzeletük, ábrázolókéességük,
- problémamegoldó készség kialakulása,
- megközelítőleg helyesen fogják és tartják a ceruzát.
- Megfelelően használják az eszközöket, anyagokat
- Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítéseiben többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket. Képesek vezetéssel észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részletek, és próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Saját műveikről, műalkotásokról szóbeli véleményt nyilvánítanak.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik és megfigyeléseik alapján.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű munkákat, kellékeket, modelleket, maketteket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat (pl.: papírhajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás, kötözés, stb.).

- Önállóan díszítenek tárgyakat, az óvónő irányításával képesek az anyagszerúségre törekvés szabályait betartani..
- az óvodai környezet szépítésében szívesen vesznek részt.
- Népi motívumokat is tudnak díszítésként alkalmazni

6.2.5.Mozgás, testedzés, testi nevelés

Cél:

A gyermekek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú, arányos fejlesztése. Mozgás fejleszti az anyanyelvi, szociális, az értelmi és mentálhigiénés területeket.

Feladatok:

- **A játékban, azon belül a szabad játékban az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani az egészségfejlesztő testmozgásra**
- mozgásigény felkeltése, fokozása, változatos kielégítése,
- különböző mozgásformák készségszinten történő végzése,
- nagy- és finommozgások fejlesztése - egyensúlyfejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- testséma fejlesztése, oldaliság, dominancia.
- Testi képességek fejlesztése, társra figyelés
- Törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására

Mozgás megvalósulási formái

- szabad, spontán mozgás,
- szervezett mozgás (mindennapos testnevelés, mozgás délelőtt)

Szabad, spontán mozgás

A mozgás a gyermekek természetes tevékenysége, szorosan kapcsolódik a játékhoz, a környezettel való kapcsolattartáshoz. A lehető legtöbb időt biztosítsuk a gyermekeknek mozgásigényük kielégítésére. Amikor a napirend, a létszám engedi, a csoportszobába vigyünk tornaszereket, az udvaron is ugyanezt tesszük.

Keressük az alkalmat, a hosszabb-rövidebb edzést adó sétákra, kirándulásokra. Gyakorolják erdőn, mezőn, a fára mászást, a gurulást.

A mozgásos népi játékok igazi tere az udvar, játsszanak a gyerekek szembekötősdít, bújócskát, küzdő- és versenyjátékokat, stb.

Téli időszakban csúszkáljanak, szánkózzanak, hógolyózzanak, stb.

Szervezett mozgás

Két formában van jelen az óvodában:

1. Mindennapokban naponta 15-20 perces szervezett mozgás szolgálja a rendszeres testedzést. Fontos az élettani hatása. Edzést, frissítést, aktív pihenést biztosít.

Kiscsoportokban egyszer, délelőtt, a többi csoportban délelőtt és délután is sor kerül rá. Minden izmot megmozgató, tervezett mozgásanyagú torna ez is. Középpontjában a játék áll, ami alátámasztja az adott ciklus főgyakorlatainak megszilárdulását, illetve előkészítését.

2. Mozgás délelőtt minden csoportban heti egy alkalommal, amely magában foglalja a célirányos fejlesztést is.

Mozgás délelőtt felépítése: Időtartama min.2 óra

1. lehetőséget adunk a különböző tornaszerekkel történő szabad mozgásra / egymástól tanulás, önmaguk kipróbálása, stb/
2. Majd ezt követi a testnevelés foglalkozás 30-35 percben / a főgyakorlat bemutatása egyszeri elvégzése után, folyamatos tízóraizás/ közben az óvónő tud egyénileg is foglalkozni a gy-vel, differenciálni stb/
3. Futó,-fogó,- versenyjátékok
4. Lábujjtorna

Mozgás foglalkozások anyaga, tartalma

Rendgyakorlatok: fejleszti a gyerekek személyiségjegyeit, testtartásukat, a gyermekek fejlettségének függvényében alkalmazzuk.

Bemelegítő, előkészítő gyakorlatok: a szervezet általános és sokoldalú fejlődését segítik.

Járás, futás: javítja a gyerekek állóképességét, monotónia tűrését, fizikai erőnlétét.

Főgyakorlatok: során teljesül komplex módon a testnevelés feladatainak megvalósítása.

Testnevelési játékok: segítik a főgyakorlatok, a mozgásanyag rögzülését.

Játék: futó,-fogó, verseny játékok

Lábujjtorna: kötelező testnevelés foglalkozás keretében, naponta lefekvés előtt
Relaxáció: a gyermek és szervezetének ellazítása, megnyugtató, izommegfeszítés és elernyesztés a lényege.

Óvónő feladatai:

- A mozgás délelőttöket jól szervezett formában valósítsa meg, beépítve a testnevelés foglalkozást, folyamatossá téve a tízóraiást, élményt és megfelelő testedzést biztosítson!
- Vegye figyelembe, az életkori sajátosságokon belül, más-más minden gyermek fáradékonysága, teljesítőképessége és emocionális viszonya.
- Kiscsoportban a játék álljon a középpontba.
- Az egymást követő korcsoportok anyaga egymásra épül
- A követelményszint növekedését azonban nem csak a nehezebb gyakorlatok jelentik, hanem a végrehajtás minősége is.
- Mozgásszervezésnél az örömteli , élményszerű megvalósítás
- teremtsen meg az egészséges személyiségfejlesztés érdekében azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a gyermekek biológiai fejlődését, növelje szervezetük teherbíró, ellenálló- és alkalmazkodóképességét.
- A csoportszobában és az udvaron is biztosítsa a megfelelő és balesetmentes helyet a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése céljából (pl.: fogójátékok, körjátékok, stb.).
- A mozgás délelőttök idejére a csoportszoba, tornaszoba átrendezésével biztosítson tág teret a mozgásgyakorlatok kényelmes végzéséhez. Ebbe a tevékenységbe a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve vonja be őket.
- Használja ki az óvoda adottságait a mozgás délelőtti és frissítő mindennapos testnevelések területén, és az időjárástól függően szervezze azokat az udvaron.
- A pagodában csak labdapattogtatást végezzenek, futásra ne használják
- A csoportszobában is biztosítson olyan eszközöket, amelyek mozgásra inspirálják a gyermekeket.
- Az udvaron a rendelkezésre álló eszközöket tudatosan használja ki a mozgásfejlesztés érdekében: udvari játékok, tornaeszközök, szerek

- Kezdeményezzen frissítő testnevelést kiscsoportban 1 – t, középső és nagycsoportban 2, a gyermekek fejlettségétől függően 10 – 30 percben
- Az egészséges lábboltozat és a helyes testtartás kialakítása és megtartása érdekében tervezzen láb- és tartásjavító gyakorlatokat, illetve erre irányuló játékokat mozgás délelőtti végén és déli pihenő előtt
- Szervezzon olyan sportversenyeket, amelyek az életkori sajátosságoknak megfelelnek.
- Fejlessze ki a nagymozgások tempójának, ritmusának, irányának egyre tudatosabb kontrollját, törekedjen azok pontosítására és finomítására.
- Differenciált és koordinált izomműködésnek, a szem-kéz koordinációjának kialakításán keresztül fejlessze a finommotorikát.
- Tudatosan tervezze a testrészek differenciált megismerését a testrészekkel végzett mozgásokon keresztül.
- Ismertesse meg az alapvető téri irányokat saját testéhez viszonyítottan, különböző testrészekkel végzett mozgások közvetítésével.
- Segítse a mozgással kapcsolatos és mozgáshoz kapcsolható kifejezések beépülését a gyermekek szókészletébe.

Várható eredmény óvodáskor végére

- mozgásuk összerendezetté, harmonikussá válik,
- legyen igényük a mozgás, annak esztétikus kivitelezése,
- biztonsággal kezelik, használják a tornaszereket
- testi nevelés által fejleszthető személyiségjegyek (akarat, bátorság, figyelem, feladattudat, kitartás, fegyelem) érik el az iskolakezdéshez fontos fejlettséget
- magatartásukban megnyilvánulnak erkölcsi tulajdonságok (felelősségérzet, segítőkészség, stb.),
- egészséges versenyszellem alakul ki,
- térben és időben való tájékozódás terén a fogalom és a magabiztos mozgás legyen az elért szinten, ismerjék és alkalmazzák a jobb és a bal irányt,
- teljesítőképességük folyamatosan növekszik, mozgásuk összerendezettebb (szem-kéz, szem-láb koordinációja), megfelelő ritmusú,
- mozgásban kitartóak,
- fejlődik téri- és idői tájékozódó képességük.

- egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak irányítással a szabályok pontos betartásával.

6.3. Munkára nevelés

„Segíts, hogy magam csinálhassam”

Cél:

Örömmel és szívesen vállalt, cselekvő tapasztalással párosuló aktív tevékenységgé váljon.

Feladatok:

- gyermeki munkafajtákon keresztül kialakítani a munkához való pozitív viszonyulást, hozzáállást, képességeket, készségeket fejleszteni, gazdagítani a személyiséget
- Tevékenységek során olyan szokások, készségek alakuljanak ki, amelyek befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát és az őket körülvevő környezet viszonyát.

Környezetvédelmi és néphagyománnyal kapcsolatos munkavégzés:

A munka jellegű tevékenységek alkalmassá teszik a gyermeket, hogy megbecsülje saját és mások munkáját. Fejlődik akarata, kitartása, felelősségtudata,

A néphagyományőrző, környezetszépítő tevékenységek során a gyerekek tapasztalatokat, jártasságot szereznek.

A közösen végzett munka, erősíti a baráti kapcsolatokat alakulását, az egymást segítő magatartást. Az érzelmi hatások révén feladattudata, önértékelése, önbizalma, önmegbecsülése, mások megbecsülése, az idősök iránti tiszteletük erősödik.

A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki.

Érezzék meg, a munka nem kényszer, de szükségletekből fakad. Elsődlegesen az önmagukért végzett munkákkal ismerkedjenek meg, majd a közösség érdekeit szolgálókkal.

Törekedjünk arra, hogy tevékenységünk, a mi munkánk minta értékű legyen a gyerekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő legyen, hogy a gyermekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munka iránt.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában

1. Önmagukért végzett munkák:

A gyermek a saját személyével kapcsolatos egészségmegőrző feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg. Így a testápolás, öltözködés, ruhájuk, saját környezetük rendbetétele, kulturált étkezés, igényesség önmagukkal szemben. Az önmagukért végzett munkából alakul ki a közösségért, másokért végzett munka.

2. Közösségért végzett munkák:

- naposi munka,
- mindennapi étellel kapcsolatos munkák,
- környezettel kapcsolatos munkák.

A naposi munkát a gyerekek fejlettségétől függően vezetjük be. Az önkéntesség dominál. A naposi munka nemcsak az ebédeléssel kapcsolatos feladatokra korlátozódik, hanem a csoport életével kapcsolatos más tevékenységekre is.

3. Környezettel kapcsolatos munkák:

Minden évszakban az óvoda környezetének rendbetartása fontos feladat. Ezt a munkát évszakai, állandó lebontásban tervezzük.

Ősszel: levél gereblyezés, komposztálás, zöldségfélék, termésekből barkácsolás.

Télen: madáretetés, hóeltakarítás,

Tavasszal: virágos kert ápolása, gondozása, szeméthyűjtési megmozdulások, óvoda környezetének tisztántartása, cserepes virágok ültetése, határszemplélés.

Nyáron: fű- viráglocsolás, gereblyezés, gyomlálás, érett gyümölcsök leszedése, befőzése, növényzet védelme, gondozása, határban gabonafélék gyűjtése.

4. Állandó munkavégzések:

Csoportszobában játékok rakodása, székek, ágyak hordása, öltözők, udvarrészek tisztántartása, játékjavítás, növények, akvárium állatok gondozása, mosdók tisztántartása.

5. Ünnepekhez kapcsolódó munkák:

Ajándékkészítés, süteménysütés, vitamintálak, gyümölcstálak készítése, mesedramatizálásához kellékek készítése, terem díszítése.

Az óvónő feladatai

- Az óvónő munkához való viszonyában példát mutat a gyerekeknek, szülőknek, kollégáknak (igényesség, jókedv, szervezetség, stb.).
- Figyelembe veszi a gyermek fejlettségi szintjét, teherbírását. A gyermek próbálkozásaira épít, de segíti a pozitív eredmény létrejöttét.
- A gyermekek saját személyük és a csoport érdekében maguk végezzenek el minden olyan munkát, amely az óvodai élet megismerését szolgálja (tízórai elkészítése, gyümölcs tisztítás, szalvéta, WC-papír hajtogatása, stb.).
- Az állandóság, folyamatosság erősítse meg a gyermekekben a munka szükségességének, nélkülözhetetlenségének érzését. A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.
- Konkrét, reális vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés
- Egymás és felnőttek munkájának megbecsülése, értékelése

Várható eredmény óvodáskor végére

- megfelelő igény szint alakul ki önmagukkal, környezetükkel szemben.
- igénylik a szépet, s tesznek is azért,
- megtanulják tisztelni a munkát, érzik annak szükségességét,
- önállóvá válnak, a rájuk bízott feladatokat szívesen végzik,
- megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok használatát,
- minden olyan területen segítenek, ahol szükségét érzik.
- elvégzi a saját önkiszolgálásával kapcsolatos teendőket,
- a naposok terítnek, leszedik az asztalt, összesöprik a morzsát,
- segítenek a foglalkozáshoz szükséges eszközök kiosztásában, részt vesznek a csoportszoba átrendezésében, díszítésében,
- részt vesznek a játékjavításban, babaruhamosásban, babaszoba-, konyha nagytakarításában,

- növényeket, kis állatokat gondozzák
- a megbízatásokat önként és pontosan teljesítik,
- részt vesznek tavaszi-, őszi kerti munkában, télen a hólapátolásban.

7. SPECIÁLIS TEVÉKENYSÉGEK, SZOLGÁLTATÁSOK

7.1. Speciális tevékenységek

A gyermeket képességeinek, érdeklődésének megfelelően és a szülők kívánságai alapján, különböző szolgáltatásokat szervezünk. Csak olyan tevékenységet, tehetséggondozási lehetőséget biztosítunk, amelyet óvodapedagógus végez.

A speciális tevékenységek délutánonként 3 és 5 óra között zajlanak.

A gyermekek kedvük, tehetségük szerint vehetnek részt. A csoportok között átjárhatóságot biztosítunk.

Tehetséggondozás lehetőségei:

- **Népies dramatikus játékok** – középső csoporttól,
- **Népies gyermektánc**- középső csoporttól,
- **Alkotó délutánok** – kismesterségek gyakorlása
- **Népies kézműves foglalkozások** – kismesterségek, különleges technikák gyakorlása (gyöngyözés, nemezelés, bábkészítés, stb).
- **Zene** – ovi (hangszeren játszás, különleges gyermekjátékok)

Minden egyes tevékenységi formát csak óvónő végez.

7.2. Speciális szolgáltatások

- **Vízhez szoktatás** középső csoportban, játékosan,
- **Úszásoktatás** nagycsoportban, úszómester segítségével, testnevelési foglalkozás keretében.
- **Tartásjavító és lábstatikai torna**, a lúdtalpas és gerincoszlop problémás gyerekek számára.
- **Terápiás torna** – fejlesztő céllal

- **Fejlesztő pedagógia** – (utazó gyógypedagógus és általános fejlesztő és mozgásfejlesztő szakemberek által) Nevelési Tanácsadó, Tanulási képességet Vizsgáló javaslata alapján a 6 éves kor után óvodába maradó gyermekek számára tart egyéni és mikro csoportos foglalkozást
- **Logopédia** (utazó logopédus látja el, változó időkeretben a fejlesztésre szorulóknak számától függően)
- **Színház látogatás** – ajánlattól függően a nagycsoportosokkal közeli nagyvárosokba évenként több alkalommal megyünk előadást nézni

8. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

8.1. Óvoda – család

Az óvodai nevelés eredményességének feltétele a családdal, a szülői házzal való jó kapcsolat kialakítása. Ahhoz, hogy programunkat, célkitűzéseinket meg tudjuk valósítani, meg kell nyerni a szülőket is. Ennek alapja az őszinteség, a bizalom, az érdeklődés a családok iránt, valamint az óvoda nyitottsága a szülők felé. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, ha kell, segítünk, s gyermekeiket fenntartás nélkül szeretjük. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben példamutatóak legyünk.

A szülők legyenek őszinte partnerek, tartsák tiszteletben a gyermeküket nevelő óvodai dolgozókat.

Kapcsolattartás formái

- beíratás - az első találkozás, kapcsolatfelvétel meghatározó a szülő és a gyermek számára,
- családlátogatás - családi nevelés megismerése, kapcsolatteremtés a gyermekkel,
- összevont, csoportos szülői értekezletek - egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai előadások, segítségnyújtás a gyermek neveléséhez,
- közös ünnepek - szülők a meghívottak,
- közös készülődés a szülőkkel - munkadélutánok szervezése,
- játszóházi foglalkozásokon bármikor részt vehetnek,

- kirándulásokon, hosszabb túrákon segítő partnereink,
- faliújságról, csoporthíradóról állandó tájékoztatást kapnak,
- Óvodaszék az Szülői Szervezet az SZMSZ-ben foglaltak szerint látja el a szülők képviselőtét,
- nyílt napok.
- fogadóórák félévente, írásos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről

8.2. Óvoda – iskola

Óvoda-iskola kapcsolat:

Fontosnak tartjuk az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenetet, az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, az együttműködést. Ezért két éve létrehoztuk az "iskola-óvoda" szakmai munkaközösséget. Célja, hogy tisztába legyünk egymás szakmai sajátosságaival.

Kapcsolattartás formái

- az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, sikerei iránt.
- kölcsönös látogatások: év elején meglátogatjuk az iskolába került gyermekeket, Gergely napján ellátogatnak az első osztályosok a leendő iskolásokhoz.
- szülői értekezleten a leendő első osztályos tanítók tájékoztatják a szülőket a pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről, szülői feladatokról.
- a tanítók a megbeszélte napokon az óvodában folyó neveléssel, a gyermekek felkészültségével ismerkednek.
- közös ünneplések, az iskolások ajándékműsorral kedveskednek az óvodásoknak (Mikulás, Karácsony, stb.).
- Visszacsatolás a partneri igény/elégedettség mérés eredményeiről.
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.

8.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai

Fenntartóval

A törvényi előírásoknak megfelelő. Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató és segítő jellegű. Kapcsolatunkat az együttműködés, a megértés jellemzi.

Kapcsolattartás formái

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélése,
- az óvodavezető részvétele a képviselőtestületi üléseken,
- óvodavezető beszámolója az Önkormányzat felé.
-

Gyermekjóléti Szolgálat

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek segítése a fő cél. Közvetlen kapcsolatot az óvodai Gyermekvédelmi felelős tart.

Kapcsolattartás formái

- kölcsönös tájékoztatás,
- gyermekek segítése, ajándékozása,
- pályázatok kiírása, jutalmazás,
- közös környezetvédelmi napok szervezése.

Községi Könyvtár

A gyermekek irodalmi, művészi nevelésének fontos állomása.

Kapcsolattartás formái

- vers- és mesemondóversenyek rendezése,
- könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés,
- játékdélutánok szervezése.

Idősek Napközi otthona

Az otthon lakóival szoros kapcsolatban állunk. A néphagyomány - ápoló munkánkban nagy segítséget nyújtanak. Ők azok, akik a régmúlt hagyományairól tudnak mesélni.

Kapcsolattartás formái

- közös ünneplések (Szüret, Karácsony),
- kölcsönös látogatások, beszélgetések,
- egymás ajándékozása

Egészségügyi Szervek

Az egészségmegőrzés, az egészséges életmódra nevelés megvalósítása a védőnővel, óvodaorvossal és egyéb szakorvosokkal közösen történik.

Kapcsolattartás formái

- őszi, tavaszi szűrővizsgálat,
- nagycsoportosok megismerkednek, megbarátkoznak a fogorvos munkájával,
- alkalmanként esetmegbeszélések,
- a védőnőn keresztül egészségmegőrző programokba való bekapcsolódás.

Pedagógiai Szakszolgálat – Tanulási Képességet Vizsgáló

A problémás és sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos információ átadás, szakvélemény kérés.

Kapcsolattartás formái

- Esetmegbeszélések
- Vizsgálatok

Szakmai szervezetekkel

- Egészséges Óvodák Nemzeti Hálózata
- Néphagyományőrző Óvodák (Bugaci Óvoda)
- Néphagyományőrző Óvodák Egyesülete

Külhoni kapcsolatok

- Óvodapedagógusok Egyesülete - Kishegyes
- Hosszabbított Programú Óvoda - Temesvár
- Kipi – Kopi óvoda - Székelyudvarhely

Kapcsolattartás formái

- előadások, bemutatók, szakmai tanácskozások szervezése,
- egymás programjaiba való bekapcsolódás,
- továbbképzéseken való részvétel.

9. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK DOKUMENTÁCIÓI

9.1 Alapdokumentációk:

- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Helyi Óvodai Pedagógiai Program,
- Belső Önértékelési Szabályzat
- Éves Munkaterv

9.2 Dokumentáció, határidős feladatok

a) Pedagógiai dokumentáció

Dokumentu m	Változtatás		Felelős
	Szabálya	tartalma	Határidő
Pedagógiai Program	20/2012.(VIII.31.) EMMi rendelet 6.§	<ul style="list-style-type: none"> • Nevelési alapelvek, értékek, célkitűzések. • Azok a nevelési feladatok és tevékenységek, melyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre való felkészítését és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését. • Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket. Gyermekvédelmi pedagógiai feladatokat. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések. • Szülő, gyermek, pedagógus 	Intézményvezető

		<p>együttműködését.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egészségnevelési és környezeti nevelési elveket. • Nevelőtestület által szükséges további elvek. 	
Felvételi és előjegyzési napló	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 89.§	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermek adatai - Felvételi kérelem - Felvételi határozat - változások 	Intézményvezető máj. 31
Felvételi és mulasztási napló	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 90.§	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermek adatai, • Felvétel időpontja, szociális adatok, • Okt. azonosító, • jelenlét nyilvántartása, • szülő elérhetősége, • vizsgálati azonosító 	Óvodapedagógusok szept. 01
Óvodai törzskönyv	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 92.§	<ul style="list-style-type: none"> • intézményi létszám /dolgozó, gyermek/ • intézményi adatok • változások 	Intézményvezető dec. 31
Csoportnapló	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 91.§	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermek neve, jele, nemek és korcsoport és életkor szerinti összesített adatok, SNI, HH,HHH gyermekek, egyéb statisztikai adatok • Nevelési évben tankötelessé válók nevét. • Napirend szerinti 	Óvodapedagógusok szept 15 szept. 15

		<p>tevékenységek és időtartamuk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hetirend, hetente ismétlődő tevékenységeket napi bontásban. • befogadási terv • Nevelési és gondozási feladatok féléves szokás és szabályrendszer terv, azok értékelése, • szociometria • Esemény és programterv, • heti tervek év elején a befogadás és az ismétlődő időszakban • <u>Heti tematikus tervek:</u> tevékenységi formák, fejlődést elősegítő tartalmakkal (vers, mese, ének, énekes játékok, gyermektánc, festés, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, külső világ megismerésének tematikus tervezése. • Reflexiók • Szülői nyilatkozatok(kirándulás,úszás,adatszolgáztatási, stb) • Jegyzőkönyvek • Hivatalos látogatások, célja, ideje, látogató neve 	<p>Szept.01</p> <p>Szept. 15, okt. 01; nov. 01; febr. 01</p> <p>félévente</p> <p>félévente</p> <p>3 havi</p> <p>hetente</p> <p>minden hétfő reggel</p> <p>Minden héten</p> <p>Szept. 15</p> <p>Aktuálisan</p>
--	--	--	---

		és beosztása. • Szülői kérések	Aktuálisan
Egyéni Fejlődési Napló	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 93.§ (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Családlátogatás tapasztalatai, • Anamnézis, beszoktatás tapasztalatai • szokások alakulása • emberábrázolása • testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információk rögzítése képességekre, készségekre lebontva. • Gyermek egyéni lapjai./vizsgálati eredmények/ • Egyéni fejlesztési terv 	Óvodapedagógusok nov. 15 Mindkét félévben
Fejlesztési, fejlődési dokumentáció	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 93.§	Gyermek értelmi, beszéd, és mozgásfejlődésének, anamnézise és fejlesztésének terve, tevékenységek nyomon követése heti tevékenységnaplóban. Félévente rögzíteni a fejlődést szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat	Óvodapedagógusok Fejlesztő szakemberek
Óvodai szakvélemény	20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 93.§ (1-2-3)	Iskolaérettségre vonatkozó állásfoglalás, annak esetleges indoklása	Intézményvezető Óvodapedagógus, Fejlesztő szakemberek, Szülők

Zárógondolat:

„Egy program annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle”

Csuri Ferencné
Intézményvezető

10. Szakirodalmi jegyzék

1. Porkolábné Dr. Balogh Katalin:

Kudarcc nélkül az iskolában (1992.)

2. Kovács Lajosné:

Vigyázzok rád

3. Falvay Károly:

Ritmikus mozgás, énekes tánc (OPI 1990.)

4. Tarjányi Gábor:

Mindennapi hagyományaink (Mezőgazd. Kiadó 1984.)

5. Dömötör Tekla:

Magyar Népszokások (Corvina 1972.)

6. Zsolnai József:

Képességfejlesztés, tehetséggondozás kutatásának tapasztalatai
(Ped. Szemle 1986/9.)

7. Sárosi Bálint:

Zenei anyanyelvünk (Bp. 1973.)

8. Dr. Hanza István:

Játék, egyensúlyozás, vízhez szoktatás (Bp. 1995.)

9. Dr. Juharovné Molnár Piroska:

Pedagógiai bábjáték (Kecskemét 1989.)

10. Zsámboki Károlyné - Horváthné Szigligeti Adél

Matematika kézzel, fejjel, szívvel (Fabula BT. 1993.)

11. Havas Péter:

Alternatív környezetismeret 1-4. osztály (Bp. 1991.)

12. Dr.H. Tóth István:

Ötlettár (Kecskemét 1994.)

13. Horváth Györgyné –Lengyel Gáborné:

Tanuljunk meg harmóniában élni a természettel (1993.)

14. **Epochális rendszerű tanulási folyamat az óvodában** (Debrecen 1994.)

15. Berczik Sára:

Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika

16. Dr. Papp János:

Játékos természetismeret (Mezőgazd. Kiadó 1990.)

17. Nádai Magda:

Gyümölcs a tudás fájáról (Ifjúsági lap-és Könyvkiadó 1990.)

18. Halász Mátyás:

Történeti leírás Jászszentlászlóról (Jászszentlászló
Önkormányzata 1993.)

19. Körlánc kalauz

20. Dr. Kuti István és Kuti Istvánné:

Környezeti nevelés az óvodában (Kecskemét 1993.)

21. Az 1989-es Óvodai Nevelés Programja

22. Nagy Jenőné:

Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

23. Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

24. Csúri Ferencné:

Kerek egy ég alatt (Pedagógiai kiadó 2007)

25. Fekete Sándorné:

Környezetvédelemre nevelés (szakdolgozat 1998)

26. Helyi Óvodai Program (Jászszentlászló 1999)

27. Kompetencia alapú programcsomag

28. Faust Dezsőné – Zadravecz Teréz – Váginé Farkas Ildikó

Néphagyományőrző Óvodai Program (Gödöllő 1998)

11. Érvényességi rendelkezések

A Szent László Óvoda és Bölcsőde

Módosított Néphagyományörző és Környezetvédő Óvoda Pedagógiai Programja

2019. 02. 01 – től visszavonásig érvényes.

A program módosítása elvégzendő:

- **Jogszábaály előírása esetén**
- **változtatási igény esetén**
- **átfogó intézményi önértékelés során**
- **tanfelügyeleti vizsgálat alapján**

